

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Ferocactus townsendianus

ISSN 0039-4467

67ste JAARGANG
No. 6
JUNI 1988

Phyllo-sofie

P. VAN VEEN

Meer dan eens heb ik gewezen op het nut van kontakten met andere liefhebbers. Ergens had ik het over een gezamenlijk busreisje naar één of andere kweker/handelaar en over de ervaringen, die men opdoet bij het zogenaamde "kasjekijken". Buiten het afdelingsverband bestaan er ook interessante mogelijkheden tot het uitwisselen van ervaringen. In de eerste plaats wil ik mijn lezers opwekken tot het bezoeken van een Algemene Vergadering van "Succulenta", zoals die tweemaal per jaar wordt gehouden. Dan maakt u eens kennis met het bestuur en u zult bemerken, hoeveel werk op organisatorisch gebied door de leden van ons bestuur wordt verzet. Nu hoop ik, dat u niet allen tegelijk het besluit neemt, de volgende A.V. te bezoeken, want de zaal is echt niet groot genoeg om 3000 leden een plaats te geven. Van iedere afdeling bezoekt echter één daartoe aangewezen afgevaardigde deze vergadering en als u hiervoor interesse hebt, kunt u met hem/haar een afspraak maken om gezamenlijk eens een A.V. te bezoeken. U bent hartelijk welkom.

Met veel genoegen bezoek ik ook min of meer regelmatig de E.L.K. in Houtalen (België). Voor de niet-ingewijde als toelichting, dat E.L.K. staat voor Europese Landen Konferentie. Vroeger spraken we over de 3LK, daar toen vrijwel uitsluitend Belgen, Duitsers en Nederlanders in een weekeinde in september van ieder jaar bijeenkwamen. Gaandeweg ontmoette ik er ook Engelsen, Fransen, Zwitsers en Italianen, zodat dit gebeuren inderdaad is uitgegroeid tot een Europese aangelegenheid. Op zaterdagmiddag en -avond alsmede op zondagmorgen worden er dan spreekbeurten vervuld door de meest deskundige specialisten op ons interessegebied. Ik heb vele verhalen aangehoord van mensen, die hadden rondgezworven in de zuidelijke delen van Noord-Amerika en door vrijwel alle staten van Zuid-Amerika. Een en ander geschiedt in de landstaal van de spreker, al dan niet vergezeld van simultaan-vertalingen in andere talen. Op het eerste gezicht werkt dit negatief op iemand, die verschillende talen niet spreekt (dit geldt ook voor schrijver dezes), doch in de praktijk valt alles enorm mee. De strekking van het gesprokene kan men aan de hand van de dia's meestal wel goed volgen en een gedachtenuitwisseling met enkele woorden en veel gebaren kan erg amusant zijn.

Tenslotte wil ik hier nog iets vertellen over de vriendschappelijke betrekkingen, die wij — zijnde de afdeling Groningen — nu reeds gedurende meer dan twintig jaar onderhouden met de afdeling Bremen van de DKG (Deutsche Kakteen Gesellschaft). In de even jaren komen deze Duitse liefhebbers bij ons op bezoek, in de oneven jaren trekken wij naar Bremen. De ontvangende vereniging stelt naar eigen inzicht en mogelijkheid een programma samen, dat dus telkens weer anders is. De taalbarrière speelt hierbij in het eerste uur van samenkomst nog een rol, doch aan het einde van het bezoek, bij het gezamenlijke diner is de stemming en verstandhouding opperbest. De belangstelling hiervoor is zo groot, dat wij verleden jaar een busje hebben gehuurd om met 28 belangstellenden de reis naar Bremen te kunnen uitvoeren.

Plantportret van *Ferocactus townsendianus* Br. & R.

CARLA WOLTERS

Korte beschrijving van de plant die genoemd is naar Mr. Townsend, die o.a. in Mexico plantmateriaal verzamelde.

Lichaam: kort cilindervormig tot 40 cm hoog.

Ribben: ca. 16 met een spiralig tot golvend verloop.

Areolen: groot en vrij ver uiteen ingeplant op de ribben.

Randdorens: 3-4 cm lang met straalvormige stelling.

Middendorens: priemvormig, met dwarsrillen, grijs, waarvan 1 dominante haakdoren.

Bloem: 6 cm lang, groengeel met rose keel.

Vrucht- en zaadgegevens ontbreken: zie tekst.

Voorkomen: Mexico, Baja California op het eiland San Josef.

Naast de type-variëteit onderscheidt men een var. *santa-maria* die grotere afmetingen aanneemt en aan de oevers van de Santa Maria Bay zijn thuis- haven heeft.

Na deze eerste kennismaking even iets over *Ferocactus* in het algemeen. *Ferocactus* zijn dankzij hun kleurrijke en overwegend zware bedorning en hun robuustheid aantrekkelijke planten. Toch vinden de soorten slechts weinig aftrek bij de al wat gevorderde liefhebber om maar niet te spreken over de insiders bij wie ze als verguisd te boek staan. Jammer, toch! De oorzaak moeten we zoeken in het feit dat het een ware geduld- beproeving en plaatsberoving betekent vooraleer we de planten tot bloei kunnen bewegen. En juist de bloei is vaak de spil waar het om draait. Toch mag zo'n imposante vertegenwoordiger eigenlijk niet ontbreken in een gemengde collectie. De krachtige doornendracht ontlokt keer op keer ontzag bij leek en belangstellende bezoeker.

De kweek is tamelijk eenvoudig. Een mineraalrijk, zwak zuur (pH 5-6) substraat voldoet prima. In de groeiperiode matig vochtig houden op een zonnige plaats. Een tegen regen beschut plaatsje in de tuin doet wonderen. 's Winters droog en niet te koel, zie verderop. Meer eisen stellen ze niet. Het behoeft dan ook geen verwondering te wekken dat juist deze eenvoudig te cultiveren species al vanaf het prille verzamelbegin in mijn collectie vertoeft.

Zoals eerder gesteld is de bloei vaak de ultieme uitdaging voor menig verzamelaar. Bloeibare exemplaren (vanaf een doorsnede van ca. 30 cm) van onderhavige species zullen dan ook ieder jaar opnieuw hun kanariegele, roodgevlamde bloemen tonen uit de kruin van de plant. Een lust voor het oog en de bekroning van jarenlange cultuur. Een alternatief om deze geduldskwestie (alook natuurroof) te omzeilen is de verwerving van oogverblindend fraaie exemplaren die uit zuidelijke regionen als de Canarische Eilanden geïmporteerd worden en zich hier moeiteloos laten acclimatiseren en meestal bloeirijp zijn. Met een geringe teruggang van de bedorning moet evenwel rekening worden gehouden. Dit kan bij een doordachte, afremmende kweekwijze binnen de perken van het aanvaardbare blijven.

Terugkomend op de bloei: de knopontwikkeling volgt gestaag zodat we met spanning de anthese van de bloem kunnen volgen en afwachten. De bloei valt vrij laat in het seizoen. Mede daardoor zullen we genoodzaakt zijn het zonnigste plekje voor haar op te sporen in de kas (ofwel bijverlichting geven) wil men knopverlies vermijden.

Ferocactus townsendianus zal na geslaagde bestuiving grote, gelige, grof

Ferocactus townsendianus

Foto van de schrijfster

beschubde vruchten vormen die een veelvoud aan zaden bevatten, die losjes (zonder pulpa) in de deels holle vrucht besloten liggen. De opkweek uit zaad zal op de gebruikelijke wijze geen problemen opleveren, zij het dat de kieming wat vertraagd verloopt door de harde zaadhuid (beitsen biedt soelaas?).

Is het desondanks, door plaatsgebrek b.v., niet mogelijk een dergelijke plant onder te brengen, laat dan uw (goedkeurende) blik eens vallen op b.v. *F. fordii* of *F. rostii*, die beide al vanaf 8 cm \emptyset kunnen bloeien. Ongetwijfeld een "must" is de kleurrijke *F. latispinus*. Warm aanbevolen voor wat bedoorning en dus kleurafwisseling betreft, zeker in trieste wintermaanden zijn: *F. acanthodes* (rooddoornig), *F. chrysacanthus* (goudgeel bedoornig), *F. glaucescens* (goudgeel doornenkleed tegen blauwgroen lichaam), *F. gracilis* (de "sierlijke"), *F. stainesii* (rood tot geel bedoornig) en dies meer.

Al met al het kweken en verzorgen meer dan waard.

Tot slot nog een tip: houd ze 's winters vooral niet te koud, een temperatuur van 10-12 °C bij een droge lucht voorkomt schimmelinfectie die volgt op honinguitstoot uit de zgn. "glandeldoornen" wat de plant voorgoed kan ontsieren. Deze zwarte schimmel laat zich nauwelijks verwijderen. Ook hier geldt "voorkomen is beter dan genezen".

Mammillaria blossfeldiana

JOHN PILBEAM

Deze kleine Mammillaria uit de serie *Ancistracanthae* groeit in het noordelijke deel van Neder-Californië, Mexico. Ze blijft in de natuur meestal enkelvoudig met een hoogte en een breedte van ongeveer 2,5 cm. Vaak zit de plant ver weggezonden in de korrelige, graniëtbodem, volledig blootgesteld aan de zon, in kustgebieden met weinig andere vegetatie. In de natuur bloeit ze in de lente. Ze valt dan direct op door de helderroze petalen met witte randen, waarbij de bloem ook nog relatief groot is, 2 cm diameter. In cultuur vormt ze clusters met een diameter tot ± 15 cm, bestaande uit vele hoofdjes; tijdens de bloei is de plant met bloemen bedekt.

Er bestaan twee vormen. Op de afbeelding wordt de typische vorm getoond, platblijvend en sterk spruitend, met een tendens naar vrijwel witte randdoorns. De andere vorm wordt groter, is meer gelig bedoornid en bezit minder spruitneiging. Deze laatste vorm groeit meer landinwaarts en is bekend als *M. blossfeldiana* var. *shurliana*.

Voor een succesvolle cultuur dient men niet te vaak te verpotten en niet overvloedig water te geven, vooral niet bij het begin van het groeiseizoen. Een los, zanderig grondmengsel is het beste; daarnaast vraagt ze een maximum aan zon.

Vert.: L. Bercht

51 Chelsfield Lane, Orpington, Kent BR5 4 HG, Engeland

Mammillaria blossfeldiana var. *blossfeldiana*

Foto B. Weightman

Het zaaien van Mesems

AAT DE VRIES

De belangstelling voor Mesems neemt in onze afdeling (Utrecht) toe. Toch schijnt het zaaien en opkweken nog wel eens moeilijkheden op te leveren. Dat hoeft niet. Althans de wijze waarop ik het doe, levert goede resultaten op. In de periode van 22 januari tot 4 februari 1988 zaaide ik 55 soorten, behorende tot 10 geslachten. De resultaten, zoals deze op 27 maart werden vastgesteld, zien er als volgt uit:

	gezaaid		opkomst			
	soorten	zaden	soorten	percentage	planten	percentage
Aloinopsis	4	92	4	100	49	53,3
Argyroderma	6	171	6	100	95	55,5
Bijlia	1	29	1	100	15	51,7
Conophytum	13	296	13	100	124	41,9
Delosperma	1	19	1	100	12	63,2
Didymaotus	1	18	1	100	1	5,5
Dinteranthus	3	67	2	66,7	7	10,4
Gibbaeum	10	205	9	90,0	46	22,4
Lithops	15	353	14	93,3	170	48,2
Testudinaria *)	1	5	1	100	4	80,0
Totaal	55	1255	52	94,6	523	41,7

*) geen Mesem, maar à la!

Daaruit blijkt dat slechts 3 soorten — tot nu toe althans — verstek hebben laten gaan. Tot nu toe, omdat blijkt dat er nog regelmatig nieuwe zaailingen opkomen.

Het zaaien blijkt een prima methode om de verzameling met nieuwe soorten uit te breiden. De resultaten zijn natuurlijk sterk afhankelijk van de kwaliteit van de zaden. Deze waren afkomstig van het Clichéfonds; zij waren zonder meer prima!

Bij het zaaien maak ik gebruik van de tip die de heer Snelleman in het oktober-nummer van Succulenta 1971 (blz. 188) plaatste. Hij vestigde de aandacht op de turftabletten, die onder de naam "Jiffy-7" in de handel zijn. Daarmee is het zaaien kinderlijk eenvoudig. Ik zaaide in plastic potjes van 7 cm ø. Daarin wordt één tabletje gedaan, waarna de potjes enige tijd (ongeveer een kwartier) in warm water worden geplaatst. Daardoor zwellen de tabletjes op en vullen de hele pot. Het eigenlijke zaaien kan nu beginnen. Bega daarbij niet de fout die ik de eerste keer met het gebruik van die tabletjes maakte. Toen heb ik het gazen netje dat er omheen zit niet verwijderd, met het gevolg dat bij het verspenen de worteltjes die door de mazen waren gegroeid, vaak aanzienlijke schade opliepen. Door deze ervaring wijs geworden verwijder ik nu het netje, maak de oppervlakte gelijk en begin zonder verdere voorzorgen te zaaien. Er komt geen ontsmetting van het zaaimedium aan te pas. Het is nog niet voorgekomen in de drie jaar dat ik deze methode gebruik, dat er alg of mos op komt, wat ik één van de grootste problemen vind bij het gebruik van "gewone" grond. Evenmin had ik tot nu toe last van "smeul" of andere aantastingen.

Na het zaaien dek ik de grond af met wat fijn aquarium-grind, zet er een etiket met de nodige gegevens bij, pak ze in een plastic zakje en klaar is

Kees. Daar ik vroeg zaaide heb ik voor wat bodemwarmte gezorgd. De verdere cultuur geeft geen enkel probleem; het grootbrengen is gemakkelijker dan dat van de gemakkelijkste cactus. Zodra de kieming enige voortgang maakt, verwijder ik de zakjes en zorg voor voldoende frisse lucht. Zij zijn uitstekend bestand tegen lage temperaturen. Zolang deze niet daalt onder de 0°C is er geen vuiltje aan de lucht. De ultra-succulenten blijven een jaar lang in het oorspronkelijke potje; de meer struikvormige worden eerder verplant. Zij krijgen in dat jaar geen bijvoeding; als ik die kleine lichaampjes bekijk, dan denk ik dat dat ook geheel overbodig is. De bereikte resultaten onderschrijven mijns inziens deze opvatting.

Ik hoop dat deze zaai-ervaringen ertoe bijdragen dat meerderen zich ook eens zetten tot het zaaien van Mesems. Wat een lol geeft het niet, die aanvankelijk waterig-groene bolletjes van *Lithops* en *Conophytum* te zien veranderen in bruin-groene stevige jongetjes en wat een verrassing als zij de eerste gedaanteverwisseling ondergaan en zich presenteren als echte kleine, schitterend gekleurde steentjes. Ik wens velen toe dit evenzo te beleven.

Minstreellaan 10, 3525 GR Utrecht

* *
*

Parodia's in Noord-Argentinië Expedities van het echtpaar Piltz tussen 1976 en 1980 (II)

W. WESKAMP

In deze omgeving, bij het op 2900 m gelegen Tafi del Valle, ervoer het echtpaar Piltz een echte koudegolf. Plots daalde de temperatuur 's nachts tot minus 15°C. In het algemeen dalen de temperaturen hier 's nachts nauwelijks onder nul en gedurende de dag is het, zelfs in deze hogere regionen in de winter, vrij warm. Neerslag valt er vrijwel niet, de sneeuwgrens ligt op 5000 m. Alleen in het vroege voorjaar vallen er gedurende een paar dagen soms hevige regenbuien en dan zakt de sneeuwgrens tot 4000 m. (Parodia's en speciaal deze uit de hogere gebieden moeten dan ook aanmerkelijk minder gegoten worden.).

Bij de Dique El Cadillal, provincie Tucuman, in de oostelijke uitlopers van de Andes is de hoogte teruggelopen tot een 600-700 meter. Daar vond Mevr. Piltz, terwijl ze in een dicht loofwoud op zoek was naar Tillandsia's, heel verrassend een populatie Parodia's (P150). Zo'n vindplaats werd nergens anders nog gevonden. Rausch schreef me jaren geleden echter al, en staafde dat met een foto, dat *P. saint-pieana* bij Valle Grande (prov. Jujuy) in het bos groeit. Lau, op zijn beurt, vond in de rotswanden nabij het stuwmeer van Cadillal een Parodia (L437) die maar een beetje verschilt van P150. Ten zuiden van Vipos werd deze soort nogmaals teruggevonden (P151).

Deze Parodia's zijn volgens mij slechts vormen van *P. talaensis* Brandt (L559). Hier moet ik, voor een goed begrip, toch enige uitleg geven. De eerste Parodia werd 85 jaar geleden door Weber beschreven als *Echinocactus microspermus*. Deze beschrijving is summier en niemand zal in staat zijn daaraan een soort te herkennen. Pas Schumann gaf een exacte diagnose van deze planten, in het bijzonder ook van de bloem. Hij ontving de planten van Weber die ze op zijn beurt had ontvangen van Schickendantz, een leraar in

Tucuman. Een vindplaats was echter niet opgegeven. Volgens Schumann staan op de bloembuis kleine gele schubben; de bloembladen zijn van buiten vuurkleurig (roodoranje) en binnenin goudgeel tot oranje. Dit is zeker een opvallende combinatie.

Enige jaren later beschreef Schumann *Echinocactus microspermus* var. *macrancistrus*. Het was een importplant van de firma De Laet (België) en niemand weet wie ze verzamelde noch waar ze vandaan komt. Deze variëteit heeft lange lila-rose schubben op de bloembuis en deze kleur komt ook voor op de toppen van de, verder altijd gele, bloembladen. Van deze variëteit wordt voor alles uitgegaan; zeer ten onrechte wordt ze ondergebracht in de vormengroep rond *P. microsperma*. Of het nu gaat om *P. talaensis*, *P. thio-nantha*, *P. campestrae*, de nog onbeschreven *Parodia* spec. uit Trancas (die door Ritter beschouwd wordt als de typerende vorm van de soort), *Parodia* spec. uit Tucuman of *Parodia* L443 uit de Sierra Medina, alle soorten uit de Provincie Tucuman, ze behoren alle tot de vormengroep rond *P. microsperma* var. *macrancistra* (Schumann) Borg. Ik beschouw haar als een eigen soort, namelijk *P. macrancistra* n.n. Hoe de echte *P. microsperma* er uitgezien heeft weet niemand meer en mogelijk is zij, door een snel uitbreidende modernisering van de streek, de bouw van stuwmeren of de aanleg van nieuwe wegen, uitgeroeid.

Een vervolg van de vormengroep rond *P. macrancistra* vinden we noordelijker, bij Lumbros aan de oevers van de Rio Juramento, provincie Salta. De hier gevonden *Parodia* P153 is *P. setifera*, waarvan de standplaats ons tot nog toe onbekend was. Deze plant heeft ongeveer dubbel zoveel randdorens als de andere maar vertoont dezelfde middendorens en dezelfde bloemen. Het valt hier helaas niet te ontkennen dat Ritters *P. uebelmanniana* van deze zelfde groeiplaats komt en daarmee identiek is met *P. setifera*.

Wij gaan nu met het echtpaar Piltz mee op hun reis naar het zuiden van de provincie Salta. In 1976 vonden zij tussen Tolomban en Cafayate een uitgestrekte groeiplaats van *P. rigida* (P44). Deze plant, door Brandt volledig ten onrechte als variëteit van *P. kilianana* beschouwd (hier kom ik nog nader op terug!), werd in het begin der jaren zestig door de firma Uebelmann aangeboden als *Parodia* nr. 27. Backeberg vermeldt bij de beschrijving van deze plant de groeiplaats Tolomban maar wie deze plant leverde weet ik niet. De plantenverzamelaar Fechser gaf nooit een vindplaats op voor de door hem verzamelde planten en alleszins is zeker dat deze plant in een zending zat die Fechser in 1963 aan Uhlig zond. Backeberg beschreef hieruit een ganse reeks nieuwe soorten zonder ze eerst enige tijd in cultuur te hebben geobserveerd. De vrij variabele *P. rigida* werd zo door hem nog eens opnieuw beschreven als *P. dextrohamata*. De zogezegd steeds naar rechts gerichte middendorens, die de aanleiding zijn tot de benaming, zijn volgens onze huidige waarnemingen duidelijk geen specifiek kenmerk.

Toen ik in 1967 *P. dichroacantha* wilde beschrijven, deelde Fechser mij mee dat de vindplaats gelegen was even ten noorden van de grenslijn tussen de provincies Tucuman en Salta. Als hoogte werd opgegeven 1000 m. Tevens vermeldde hij dat in deze populatie zowel rood- als geelbloeiende exemplaren voorkwamen. In 1976 vond Piltz deze plaats (P44a). Ze lag even terzijde van de weg, in een klein zijdal westelijk van Cafayate op 1600 m. Fechser had dus voorzichtigheidshalve de vindplaats iets naar het zuiden verschoven en tevens de hoogte veranderd. Dit was waarschijnlijk ook de oorzaak dat A. Lau, die zich baseerde op door mij verstrekte gegevens, tevergeefs naar deze standplaats heeft gezocht. Deze soort nu is nauw verwant met *P. rigida* maar onderscheidt er zich toch goed van. Zij komt inderdaad voor met rode en gele bloemen zonder overgangsvormen.

Parodia spaniosa P 146

Parodia spegazziniana P 51A

Foto's J. Piltz

Parodia tafiensis P 157

Parodia setifera P 153

In deze paragraaf moet ik, helaas, een voor mezelf niet zo prettig thema behandelen. Ook in 1976 had het echtpaar Piltz bij San Carlos (1600-1700 m) een *Parodia* (P59) ontdekt die op het eerste gezicht als nieuwe soort kon worden beschouwd. De soort was vermoedelijk identiek met de nog onbeschreven *P. horrida* die Brandt reeds in 1975 vermeldt in zijn "Systematische indeling van het geslacht". Hoe hij aan deze plant kwam, noch over de oorspronkelijke herkomst wordt iets vermeld. Toen ik echter enige jaren geleden bij Uhlig 6 importen van *Parodia* B79 kocht was een exemplaar daarvan een *P. horrida*. De eigenlijke B79 werd door Brandt als *P. pluricentralis* beschreven maar tot op heden is de groeiplaats onbekend (B79 is het autokenteken van de provincie Buenos Aires waar een van de verzamelaars van de firma Muhr woont.). Naarmate de tijd verstreek en er niets van Brandt omtrent deze planten vernomen werd, vond ik het zonde als deze soort in de vergetelheid zou geraken en beschreef ik haar in het voorjaar van 1980 als *P. piltziorum* (ter ere van het echtpaar Piltz.). Alvorens echter tot publicatie over te gaan had ik, uit voorzorg, alle redacteuren die nog nieuwbeschrijvingen van Brandt publiceerden aangeschreven. Uit België kreeg ik geen antwoord en uitgerekend in het tijdschrift "Cactus" (Nederlandstalige uitgave) verscheen reeds in 1979 de publicatie van *P. horrida*. Deze onverkwikkelijke zaak had men kunnen vermijden ware men iets behulpzamer geweest!.

In de aantekeningen die ik over iedere soort bijhoud beschouw ik desondanks deze *Parodia piltziorum* nog steeds als een geldige publicatie. (Ik hoop deze gebundelde gegevens ooit nog eens als *Parodia*-handboek te kunnen uitgeven.) [noot van de vertaler: deze monografie is verschenen in het voorjaar van 1987]. De reden hiertoe is enerzijds dat Brandt in zijn beschrijving als groeiplaats opgeeft "bij Cafayate" waar de plant niet voorkomt en anderzijds omdat, volgens Brandt's eigen zeggen, geen holotype van de soort gedeponereerd werd. Sedert 1.1.1958 schrijven de nomenclatorische regels echter voor dat het holotype van de naam van een soort of van een infraspecifiek taxon, een enkelvoudig exemplaar moet zijn. Ook nog: "Type-exemplaren van namen van taxa moeten op duurzame wijze gekonserveerd worden." (artikel 9). In de opmerking over dit artikel staat een beperking die zegt: "In geval het onmogelijk is een exemplaar als type van een nieuwe naam te conserveren, mag als type een beschrijving of een afbeelding (wat Brandt meestal doet) gedeponereerd worden.". Het is begrijpelijk dat voor het geval het hier om een volwassen *Trichocereus pasacana* zou gaan, deze regel van toepassing zou zijn. Voor een kleine *P. horrida* dient men zich echter aan de regels te houden.

In 1980 vond Piltz even ten westen van San Carlos nog een populatie van *P. piltziorum* maar daar samengroeiend met een andere gladzadige *Parodia* (P229). Op de groeiplaats werden geen hybridevormen vastgesteld. We wisten reeds dat de meeste taxa uit de vormengroep rond *P. aureicentra* steeds voorkomen samen met planten van het gladzadige type. Beide behoren dan echter tot een ander ondergeslacht zodat, voor zover onze waarnemingen reiken, wij al van te voren kunnen zeggen dat hybriden niet zullen voorkomen. Heel recent hebben we van Ritter vernomen dat twee soorten uit hetzelfde ondergeslacht (*Protoparodia* in Bolivia) samen voorkomen. Het gaat dan over verwante maar evolutief ver uit elkaar liggende vormengroepen die onderling geen rechtstreekse binding meer hebben. Daar vele soorten uit het ondergeslacht *Protoparodia* de hele zomer door met een of meer bloemen getooid zijn, zou een bestuiving altijd mogelijk zijn. Hier kan echter de verklaring van toepassing zijn dat niet alle individuen van een geslacht met elkaar te kruisen zijn omdat celkern en cytoplasma niet bij elkaar passen. An-

ders liggen de zaken bij het ondergeslacht Parodia. Deze planten bloeien maar éénmaal in het jaar. Hier is uiteraard een verschillend bloeitijdstip al voldoende om hybridisatie te beletten. Men kan zich ook voorstellen, dat indien twee bloeikleuren voorkomen (bijv. geel en rood), bestuivende insecten slechts één van de twee kleuren verkiezen.

(slot volgt)

*
* *

Uw reactie gevraagd

ALBERT GOOSSENS

De plant is door de Conventie van Washington beschermd

Als wij een plantbespreking lezen, komen wij deze zin wel eens tegen. Deze zinsnede heeft bij mij steeds heel wat vragen doen opkomen, die ik graag aan u wil voorleggen.

1. Waarom staan die bepaalde planten op de lijst?
2. Wie beslist welke soorten beschermd moeten worden?
3. Weten deze mensen iets van cactussen?
4. Waarom staan sommige soorten die meer met uitroeiing bedreigd zijn, niet op deze lijst?
5. Waarom worden deze planten met duizenden uitgeroeid door de plaatselijke bewoners?
6. Waarom ondertekent Mexico het verdrag niet?
7. Worden sommige soorten beschermd opdat handelaars goede zaken zouden kunnen doen? (Een plant die beschermd is zal vlug het 10-voudige waard zijn).
8. Zitten wetenschappers? en botanici? niet verkeerd met hun manier van bescherming?

U ziet: vragen genoeg, U hebt er ook vermoedelijk nog een paar.

Maar om de kelk helemaal te ledigen, nog enkele vragen:

Diegenen die in onze Europese landen de succulentenbescherming ter harte nemen:

- A. Zijn dat cactusliefhebbers?
- B. Weten zij iets van cactussen en vetplanten en hebben zij zelf een verzameling (zelf gekweekte planten of importplanten misschien)?
- C. Kennen zij de toestanden in de betreffende landen?
- D. (het bijzonderste) Trachten zij buiten woorden er zelf iets aan te doen?

Misschien heb ik sommigen pijn gedaan.

Verontschuldig me dan want dit is zeker mijn bedoeling niet.

Gaarne ontvang ik uw reacties ZOALS U HET ZIET.

Mijn adres is:

Goossens Albert, Mechelsebaan 134, B 2570 Duffel.

X *Sedeveria*: *Sedum morganianum* x *Echeveria ehrenbergii*

W.J.M. STERK

Het schijnt, dat kruisingen tussen soorten van verschillende geslachten van uit Mexico afkomstige *Crassulaceae* dikwijls mogelijk zijn. Er zijn kruisingen bekend tussen *Echeveria* en *Graptopetalum*, maar ook met *Pachyphytum* en met Mexicaanse *Sedum*-soorten. Bij dergelijke experimenten kan men maar een gering aantal kiemkrachtige zaden verwachten. De planten die we daaruit kweken zijn meestal steriel. Het resultaat is dikwijls de moeite van het verder kweken niet waard, maar soms komt er iets bijzonder moois uit. Als we zo'n plant dan ook nog gemakkelijk verder kunnen kweken, is het een waardevolle aanwinst.

In het British Cactus and Succulent Journal 1987, blz. 11 stond een foto van een hangplant waarbij Will Tjaden schreef, dat die niet wilde bloeien. In het volgende nummer van datzelfde tijdschrift op blz. 54 schrijft John Sheehan, dat hij van Van Keppel eens een soortgelijke plant had gekregen, die niet zo hard groeit, maar wel bloeit. Dat is zo goed als zeker dezelfde als de hier afgebeelde.

Ik kreeg de plant op een beurs, maar ik weet niet meer van wie. Waarschijnlijk is de plant van Amerikaanse herkomst. Daar heeft o.a. Charles Uhl een groot aantal hybriden gekweekt tussen *Echeveria* en andere geslachten. In Engeland houdt o.a. Mel Roberts er zich mee bezig. Ook hier in Nederland wordt er wel mee geëxperimenteerd. Misschien wilt u het ook eens proberen? Geen bezwaar, als u er maar de juiste naam bij houdt, zodat ze niet als zuivere soorten in omloop komen.

Wevestraat 89, 5708 AE Helmond

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: H. Masman, Zunaweg 10, 7466 PR Zuna. Tel.: 05480-13466.
 Vice-voorzitter: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964.
 Secretaris: P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel.: 04132-72911.
 Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel.
 Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.
 Alg. Bestuurslid: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.
 Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel.: 03484-1083.
 Alg. Bestuurslid: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap uitsluitend schriftelijk. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, voor leden in België Bfrs. 625 en voor elders wonende leden f 50,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs. 135.

LOSSE NUMMERS

Prijs f 5,-. Aan te vragen voor het lopende jaar bij de ledenadministratie, overige jaren bij de secretaris.

MAANDBLAD

Hoofdredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritsdijk 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.
 1e Redacteur: Th.M.W. Neutelings, Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.
 Foto-redacteur: F.K.A. Noltee, Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht. Tel.: 078-124200.
 Rubrieksmedewerkers: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen en B. Zonneveld.
 Verenigingsnieuws: P. Melis. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór verschijnen.
 Vraag en Aanbod en Advertenties: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór verschijnen.

ADVERTENTIETARIEVEN:

1/16 pag. f 30,-; 1/8 pag. f 55,-; 1/4 pag. f 85,-; 1/2 pag. f 140,-; 1 pag. f 240,-.
 Kortingen op aanvraag.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: Voor informatie over en verkoop van het Discoboek en "Wat Betekent die Naam". M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel. 04199-3856.
 Het boek Discocactus door A.F.H. Buining. Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's en 84 zw/w foto's. Nog slechts voorradig in Engels en Duits. Prijs op aanvraag.
 Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 12,50 + f 3,- verzendkosten per stuk.
 Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.
 Clichéfonds: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.
 Diatheek: J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum. Tel.: 045-272461.
 Ruilen zonder Huilen: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.
 Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Catalogus à f 1,50 te bestellen op girorek. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

DER KAKTEENLADEN

Verzendhandel

*hobbybenodigdheden
boeken*

WIJ BIEDEN AAN:

- een grote sortering hulpmiddelen voor de succulentverzorging;
- veel boeken over cactussen en andere vetplanten;
- zeer interessante antiquarische boeken en tijdschriften over cactussen en andere succulenten.

Vraag naar onze gratis catalogus

Jörg Köpper

Lockfinke 7

D-5600 Wuppertal 1

W-Duitsland

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN

1. Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 3e druk 1986. Prijs f 6,- per stuk.
2. Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,- per stuk incl. portokosten.
3. Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk.
4. Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50.
5. Propaganda-folders.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Informatie en bestellen bij: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088 of door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Bennekom onder vermelding van het gewenste artikel.

EVENEMENTENKALENDER

- 12 juni : Asclepiadaceae-dag in het LTS-gebouw, Teisterbantlaan 2, Tiel. Info tel. 03448-2391.
- 18 juni : Open dag bij Bloemen- en Plantentuin van Donkelaar te Werkendam.
- 18 juni : Plantenbeurs afd. Dordrecht.
- Plaats: De Rank, Dubbelstynlaan 70, Dordrecht. Info tel.: 078-311191. Reserv.: f 4,50 p/mtr. Rabo rek.nr. 161193013 t.n.v. Bouma, Dordrecht.
- 25 juni : Bloemen- en plantentuin van Donkelaar te Werkendam i.s.m. Agrarische Bedrijven in de regio onder het motto: "KOM IN DE KAS".
- 3 juli : Opendeurdag van de vereniging "Grusonia". Info bij Johan Keirse, Guldenspoorenstraat 7, B-8020 Oostkamp, tel. 050-824660.
- 8 en 9 juli : Fuchsiashow bij Bloemen- en Plantentuin van Donkelaar in Werkendam.
- 18 t/m 23 juli : Aloë 88. Info in het aprilnummer 1987 en bij C. Boele, tel. 05920-40359.
- 20 augustus : Euphorbiadag bij Bloemen- en Plantentuin van Donkelaar te Werkendam.
- 25, 26 en 27 augustus : Bloemen en plantententoonstelling "Eigen Fleur" van de KMTP in het openluchttheater te Lochem. Info bij P. van de Waal, Albert Hahnweg 221, 7242 MP Lochem, tel. 05730-2128.
- 27 augustus : Ruilbeurs van het "Oosten". Tevens mogelijkheid tot plantenkeuring. In het openluchttheater te Lochem. Info in het meinummer en bij W.P.C.H. Bervoets, Mozartstraat 108, 7391 XM Twello, tel. 05712-72841.
- 3 september : Internationale Cactus- en Succulentenbeurs afd. Nijmegen. Info in dit nummer en bij Th. Heijnsdijk, Coehoornstraat 30, 6521 CE Nijmegen, tel. 080-220130.
- 3 en 4 september : Open deurdagen bij Handelskwekerij J. Gielis, Pappotstr. 49, Westerlo-Tongerlo, tel. 014-547051.
- 10 en 11 september : OPEN DAGEN BIJ: Broeckhoven Marcel, Pastoriestraat 3, Duffel; Goossens Albert, Mechelsebaan 134, Duffel; Corten Louis, Reynaershof 12, Lint (alleen zaterdag); Gebruers Leon, Meidreef 74, Lint; Van Grieking Louis, Kard. Cardijnlaan 43, Lint; Van der Auwera Emiel, Pierstraat 97, Reet; Verschueren Eduard, Lage Vosberg 5, Rumst.
- 17 en 18 september : Europese Landenconferentie (ELK) in "De Hegelhof", Houthalen België. Info in het meinummer en bij J. Linden, Onderste Wehr 53, 6433 LC Hoensbroek, tel. 045-220966.
- 25 september : Internationale Succulentenbeurs van de vereniging "Leuchtenbergia" in het Dienstencentrum, Schoolstraat 44 te Schilde. Info en reserveren bij Frans Hofkens, St. Jobsesteenweg 93, B-2130 Brasschaat België, tel. 03-6633795.
- 1 oktober : Cactus en vetplantenbeurs van de afdelingen Groningen, Hoogeveen en Delfzijl in de "Sprookjeshof" te Zuidlaren. Info en reserveringen bij P. van Veen, De Gast 33A, 9801 AD Zuidhorn, tel. 05940-2166 en in het meinummer.
- 15 oktober : Hoyadag bij Bloemen- en Plantentuin van Donkelaar te Werkendam i.s.m. de Epiphytenvereniging.
- 25 nov. t/m 4 dec. : VIVOKA 88. Tentoonstelling van vissen, vogels en cactussen te Middelburg.

Bijzondere botanische planten, speciaal
cactussen en andere Succulenten.

KWEKERIJ PIETERS, Hamweg 6,
9623 PB Lageland (tussen Groningen
en Slochteren). Tel.: 05981-204.

**Geopend: donderdag, vrijdag en
zaterdag van 9-18 uur.**

SOUTHWEST SEEDS

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUG & VIVI ROWLAND
200 Spring Road • Kempston, Bedford • England MK42-8ND
Telephone Bedford (0234) 58970

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Dordrecht en omstreken

3 augustus : Buiten vergadering bij de kassen van de Fam. van Donkelaar, Laantje 1 in Werkendam.

6 juli : **Afd. Drenthe** (voorheen afdeling Hoogeveen)
: Kasbezoek bij Piet van Veen.

Afd. Flevozoom

20 juni : Lezing door Dhr. v.d. Wouw over Monocotyledonae.
Plaats: Groen van Prinstererschool, Verkeersweg 51, Harderwijk. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Gorinchem/Den Bosch

11 juli : Kasbezoek bij Mevr. L. Schut, Burg. Blokstr. 9, Almkerk en bij W. Mol, Maasdijk 60, Rijswijk.

Afd. Gouda en omstreken

16 juni : Lezing van Dhr. de Looze over Amerika.
Plaats: " 't Brandpunt", Turfmarkt 58, Gouda. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. 's Gravenhage e.o.

24 juni : Dhr. C. van de Wouw met een lezing over Stapelia.
Plaats: Grote zaal sporthal "Zuidhaghe", Melis Stokelaan 1201, Den Haag.

Afd. Groningen

16 juni : Dhr. Kok met een lezing over plantschikken met o.a. succulenten.
Plaats: De Hortus te Haren. Aanvang 19.30 uur.

Afd. Noord- en Midden Limburg

24 juni : Bijeenkomst bij cactuskwekerij Stroucken, Ouddorpstraat 12, Beesel.

Afd. West-Brabant

25 juni : Interne ruilbeurs.
Plaats: Café Rest. "De Linden", Markt 82, Etten-Leur. Aanvang: 14.00 uur.

Afd. IJsselstreek

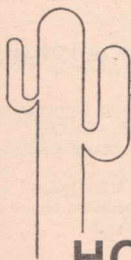
25 juni : Open dag in de kassen bij de heren Andreee, Roerding, Roerdink en Wiggers in Deventer.

Afd. Zaanstreek

17 juni : Kasbezoek bij de leden thuis.

Afd. Zeeland

24 juni : Bijeenkomst met als plant van de maand: Crassula door dhr. Dekker, verder discussie over zomercare.
Plaats: Thomaskapel, Vrijlandstraat Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.

Overtuig U van ons brede cactussenassortiment. Ook voor bijzondere sukkulenten, bizarre Rariteiten en prachtige Epiphyllums op naam bent U bij ons aan het juiste adres!

Bestel de NIEUWE KATALOGUS '88... Plantenverzending loont zich!

HOVENS cactuskwekerij

Markt 10, 5973 NR LOTTUM Holl.

Telefoon 04763-1693

11e INTERNATIONALE CACTUS- EN VETPLANTENMARKT NIJMEGEN

Op zaterdag 3 september 1988 houdt de afdeling Nijmegen van Succulenta voor de 11e maal haar jaarlijkse Cactus- en Vetplantenmarkt in de zalen van het Kolpinghuis te Nijmegen.

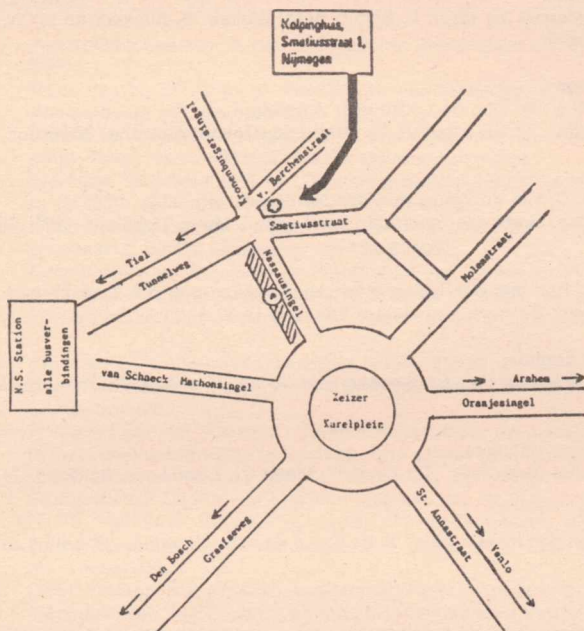
Het Kolpinghuis ligt midden in de stad, 5 minuten lopen van het Centraal Station.

De Cactus- en Vetplantenmarkt biedt niet alleen een ideale mogelijkheid aan iedere succulentieliefhebber om planten te ruilen of tegen redelijke vergoeding aan te schaffen, maar is ook de gelegenheid bij uitsteking om contacten met andere liefhebbers te leggen of te versterken.

Uit het oogpunt van natuurbescherming wordt van standhouders verwacht dat zij geen natuurimporten aanbieden.

De zaal is voor deelnemers geopend vanaf 8.00 uur en voor bezoekers vanaf 9.00 uur tot 16.00 uur.

Ter bestrijding van de onkosten zal van volwassen bezoekers f 1,- entree worden geheven.

Reservering tafels:

Tafels kunnen worden gehuurd à f 5,- per strekkende meter. Reserveringen alleen door overmaking van het juiste bedrag op giro 1914156 t.n.v. Succulenta Afd. Nijmegen te Herpen vóór 27 augustus 1988.

Aanmeldingen die na deze datum binnenkomen kunnen slechts worden behandeld voor zover nog tafels beschikbaar zijn.

Voor nader inlichtingen kunt U contact opnemen met: Th. Heijnsdijk, Coehoornstraat 30, 6521 CE Nijmegen, tel.: 080-220130.

karlheinz uhlig - kakteen

7053 KERNEN i.R. (Römmelshausen)
W.-Duitsland LILIENSTR. 5

Aanvulling op onze plantenlijst:

	DM	DM
Cleistocactus strausii x Hinde-wintera	7,-	bis 25,-
Echinopsis melanopotamica	25,-	
Gymnocalycium asterium	7,-	bis 8,-
bodenbenderianum	7,-	bis 10,-
hybopleurum	4,-	
Notocactus allosiphon	6,-	
Wigginsia sp.n.W 34	4,-	bis 6,-
Phytolacca dioica	10,-	
Talinum cafferum	10,-	

Lange Samstage im Jahr 1988: 2.April, 7.Mai,
2 Juli, 3.September.

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorrasig.
Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkaktus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-505648.

INGEZONDEN BRIEF J.A. SCHRAETS

Beste Peter,

Via jou zou ik graag de aandacht van het bestuur willen vragen voor de hieronder genoemde zaken. Deze zaken betreffen het Clichéfonds en ik verwacht eigenlijk niet, dat het bestuur komt aandragen met kant en klare oplossingen voor de genoemde problemen, maar wél dat er suggesties uit volgen, die in ieder geval de problemen kleiner maken.

Hoewel de indruk bestaat (bij mij), dat het aantal leden weer enigszins aantrekt is dat zeker niet te merken aan het aantal bestellingen bij het Clichéfonds. Het aantal bestellingen zal dit jaar weer wat lager uitkomen dan vorig jaar. Hiervoor zijn talrijke mogelijke oorzaken aan te geven.

Zo zullen misschien meer mensen bestellen bij professionele zaadleveranciers als De Herdt, Köhres en Mesa Garden. Misschien ook dat meer leden niet meer, of minder zaaien dan voorheen, uitgaande van de gedachte dat je voor iets meer geld in ieder geval zeker bent van een plant, en dus meer planten kopen. Bij mij bestaat echter de sterke overtuiging, dat een van de belangrijkste oorzaken van de kleinere verkopen van het Clichéfonds is gelegen in het feit dat vele afdelingen en een aantal wat actievare liefhebbers hun eigen zaadlijst uitbrengen.

Daarin worden, soms tegen belachelijk lage prijzen, voor het grootste deel eenvoudig te verkrijgen zaden aangeboden. Wanneer deze groeperingen zaden verkopen, die bij het Clichéfonds f 5000,- zouden opleveren dan gaat dit rechtstreeks af van de winst die het Clichéfonds zou kunnen maken. Ik ben er ook van overtuigd, dat een schatting van f 5.000,- aan verkopen door bovengenoemde leveranciers beslist aan de zeer lage kant is.

Het grootste probleem is voor het Clichéfonds, dat door deze manipulaties door het Clichéfonds zeer weinig zaden verkocht worden van de gemakkelijk verkrijgbare soorten. Deze soorten leveren de meeste winst op en het is noodzakelijk om ook deze soorten bij de zaadleveranciers te bestellen, omdat leveranciers beslist niet bereid zijn alléén de zeer zeldzame soorten te leveren, die ze elders ook wel kwijt kunnen.

In mijn ogen heeft het Clichéfonds een tweeledig doel. In de eerste plaats is de bedoeling de leden in staat te stellen op een eenvoudige wijze en tegen zeer redelijke prijzen in het bezit te komen van aantrekkelijke soorten zaden.

In de tweede plaats is het de bedoeling de vereniging iets meer financiële armslag te geven. Voor mijn gevoel zit er een gevoel van onrechtvaardigheid in wanneer afdelingen door het uitgeven van zaadlijsten, die soms honderden soorten omvatten, deze tweede doelstelling ondermijnen.

Een tweede probleem zie ik in het artikel "Phyllo-sofie" in het februari-nummer van Succulenta. In dit artikel suggereert Dhr. P. van Veen dat afdelingen hun zaadinkopen gezamenlijk kunnen verzorgen bij buitenlandse leveranciers.

U verwacht toch niet, dat het merendeel van de leden daarnaast ook nog een bestelling gaat plaatsen bij het Clichéfonds? De meeste soorten zijn voor een eventueel iets hoger bedrag ook bij die buitenlandse leverancier verkrijgbaar. En voor die twee soorten, die wél bij het Clichéfonds en niet bij de buitenlandse leveranciers verkrijgbaar zijn gaat de gemiddelde liefhebber niet apart bestellen. Ik heb begrepen, dat de pagina "Phyllo-sofie" niet onder verantwoordelijkheid van de redacteur maar van het bestuur valt. Dat betekent, dat U hier toelaat dat een van Uw eigen instellingen wordt benadeeld! Voorwaar een merkwaardige houding!!!

Begrijpt U me goed: ik zou niet durven voorstellen leden te verplichten zaden bij het Clichéfonds te kopen. Het is mij ook duidelijk dat er specialisten zijn die bij het Clichéfonds weinig van hun gading kunnen vinden, omdat ze bijvoorbeeld zaden van bepaalde vindplaatsen zoeken. Het is echter merkwaardig, dat afdelingen voor leden zaden elders gaan bestellen, terwijl het aantal soorten bij het Clichéfonds de laatste jaren belangrijk uitgebreid is en terwijl het percentage zaden van de zeldzamere soorten veel groter is dan ooit tevoren. Wanneer afdelingen desondanks grootscheeps zaden bestellen in het buitenland dan lijkt dit bijna een boycotten van het Clichéfonds. Dhr. van Veen schrijft dat drie Noordelijke afdelingen in het af-

WEGENS BEEINDIGING VAN HET BEDRIJF:

Uitgebreide collectie typeplanten. Ook grote solitairplanten, succulenten en cactussen in vele soorten.

Bol- en knolgewassen, bijzondere kamerplanten.

CACTUSKWEKERIJ A.N. BULTHUIS

Groenewoudseweg 14

3945 BC COTHEN

Telefoon: 03436-1267

geopend maandag t/m zaterdag.

gelopen jaar in het buitenland voor f 500,- zaad bestelden. Als alle afdelingen dit voorbeeld zouden volgen zou hier meer dan f 5.000,- voor de vereniging verloren gaan, terwijl naar mijn vaste overtuiging een zeer groot deel van deze zaden ook bij het Clichéfonds verkrijgbaar zou zijn geweest. Wat let overigens leden en afdelingen om het Clichéfonds bekend te maken met hun wensen op het gebied van zaden. In principe zou daar rekening mee gehouden worden en dan zouden de afdelingen zich gedragen als delen van één vereniging.

Ik hoop, dat U het boven besprokene eens wilt gaan overwegen. Ik zou U ook dankbaar zijn als U mij het commentaar hierop van het bestuur, liefst schriftelijk, zou willen laten weten.

Met hartelijke groeten,
Jack Schraets

ANTWOORD VAN HET BESTUUR OP DE BRIEF VAN DHR. J.A. SCHRAETS

Het Bestuur deelt de bezorgdheid van Dhr. Schraets met betrekking tot het Clichéfonds. Mede dank zij de inkomsten van het Clichéfonds kon de contributie de afgelopen jaren gehandhaafd blijven op f 35,- per jaar. Alleen al hieraan ontleent het Clichéfonds een van zijn belangrijkste bestaansredenen. Op dit moment is het Clichéfonds uitgegroeid tot een van onze belangrijkste instellingen die met betrekking tot de kwaliteit en de prijs van de zaden kan concurreren met nagenoeg alle andere leveranciers op dit gebied. Afdelingen die gezamenlijk bestellen bij andere zaadleveranciers zouden met dezelfde moeite hun wensen vooraf aan het Clichéfonds kenbaar kunnen maken zodat Dhr. Schraets bij zijn bestellingen met hun wensen rekening kan houden.

Het Bestuur roept alle leden op om in de toekomst zoveel mogelijk gebruik te maken van de service die het clichéfonds biedt.

Leden die met betrekking tot het bovenstaande opmerkingen hebben of ideeën worden van harte uitgenodigd contact op te nemen met Dhr. Schraets of met de sekretaris.

Namens het bestuur,
Peter Melis, secretaris

RUILBEURS AFDELING WEST-BRABANT

Op 20 augustus a.s. organiseert de afd. West-Brabant haar jaarlijkse ruilbeurs in café "De Linden", Markt 82, Etten-Leur.

De zaal is geopend van 10.00 tot ± 15.00 uur. Reserveren van tafels, 2 per persoon, alleen bij uitzondering meer en inlichtingen bij de secretaris van de afd. West-Brabant. Dhr. J. Koevoets, tel.: 01653-4548.

SUCCULENTENLIEFHEDERS OPGELET!

Pak Uw agenda, noteer 20 augustus en maak deze dag vrij.

EUPHORBIADAG IN ONZE KWEKERIJ. Tijdens deze dag verzorgen wij een tweetal, gratis toegankelijke, lezingen in een zaal nabij onze kwekerij.

Voor en na deze lezingen is er ruilbeurs van Euphorbia's en andere Afrikaanse succulenten.

Onze Euphorbiacollectie is te bezichtigen en natuurlijk geven wij uitgebreide informatie, terwijl U kunt profiteren van speciale aanbiedingen.

*ZIE HET JULI NO. VOOR HET DEFINITIEF PROGRAMMA.
TOT ZIENS OP ONZE EUPHORBIA-LIEFHEDERSDAG.*

Bloemen- en plantentuin

VAN DONKELAAR

Werkendam

Laantje 1

Tel. 01835-1430

Giro 1509830

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het juli-nummer moeten vóór 15 juni bij de heer **M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Gevraagd: Reynolds, C.W.: "The Aloes of South Africa" (liefst eerste druk); Bravo-Hollis, H. (1978): "Las Cactaceas de Mexico" vol. 1. H. Jonkers, Marshallplein 85, 2286 LJ Rijswijk, tel. 070-948105.

Gevraagd: Zaaillingen van *Astrophytum*, *Notocactus* en *Gymno*, tevens allerlei cristaten. J. Speijcken, Maasstraat 12, 5871 AV Broekhuizen, tel. 04763-1762.

Gevraagd: Maartnummer 1987 "Succulenta". Mijn nummer is bij verhuizing spoorlos verdwenen. WIE HELPT? J. Slagers, Joh. van Burenstraat 20, 7552 VP Hengelo.

Gevraagd: Boeken en tijdschriften voor de afdelingsbibliotheek afd. Utrecht. Te ruil aangeboden Succulenta jaargang 1977 en 1987, liefst voor jaargang 1963 en 1967. Aanbiedingen t.a.v.: F. van Baaten, Lindenlaan 30, 3737 RD Groenekan, tel. 03461-1705.

Gevraagd: Succulenta jaargangen voor 1949 en no's 1949 1, 2 en 3, 1950 1, 3 en 5, 1951 3 en 6, 1952 2, 1954 3, 4, 5 en 6, 1955 1, 2, 3 en 4, 1956 6, 1957 2, 6, 10 en 12, 1958 2, 5 t/m 12, 1959 1 t/m 11 en 1966 12. Te koop Succulenta jaargangen 1960 t/m 1985. R. Roerdink, St. Jurrienstraat 39, 7412 XH Deventer, tel. 05700-19771.

Te koop: Al. hobbykas "TuinPlan" 2,52 x 3,18 m., nokhoogte 2,26 m. met 2 st. automatische dakluchtramen. Prijs f 600,-. T. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom, tel. 08389-17088.

NIEUWE LEDEN

Boonstra Jan, Weperpolder 9, 8431 RK Oosterwolde (Fr)
Laumen R. mevr., Boshoverbeek 9, 6006 LN Weert
Buys-Swart A. mevr., Kamilleweerd 46, 6229 TJ Maastricht
Letzebuurger Kakt. Frenn, 120 Rue D. Mondercange, L-4247
Esch-Alzette Lux.

Boswinkel W., Vorstadtstrasse 24, D-7746 Hornberg BRD
Lades Rainer, Am Bahndamm 23, D-5801 Schwaig 1 BRD
Jenner-Caspers A.C., Klaversingel 45, 8256 BW Biddinghuizen

Ballasini C., Klingerberg 16, D-3506 Helsa BRD
Heid K.D., Nelkenweg 4/1, D-7519 Eppingen BRD
Akker N. v.d., Wagnerplein 18, 5384 CV Heesch
Knappen H.H., Kortestraat 1, 5721 XK Asten

Pons Peter, Nijensteinheerd 3, 9736 TA Groningen
Graaf Roeland v.d., Margrietenaan 33, 4356 JM Oostkapelle

Van Styvendaal Rudy, Marseillestraat 286, B-9000 Gent België

F. Süplie, Weg langs het Kerkhof 1,
(nabij Kapel i/h Zand),
6045 AN Roermond,
tel. 04750-19389.

Zeldzame cactussen en vetplanten. Speciaal: Epiphytische cactussen en Epiphyllum hybriden.

Zaterdag geopend van 10-17 uur
Zon. t/m vrij. na tel. afspraak.

In de advertentie in het mei-nummer van FRANS NOLTEE zijn abusievelijk de openingstijden weggevalen. Deze zijn van april tot november op zaterdag van 10 tot 15 uur. Verder op afspraak.

CACTUSKWEKERIJ J. MOLENDIJK

GRONEWEG 179 te 's-GRAVENSANDE
Telefoon 01745-16768

ELKE LAATSTE zaterdag van de maanden april t/m september zijn wij geopend van 8.00 tot 15.30 uur.

VAKANTIE?

Trek er een dag voor uit en bezoek onze **nieuwe kas vol succulenten** waaronder **vele zeldzaamheden**.

Tevens zijn wij voor U het **juiste adres** voor een nieuws kas.

CACTUSKWEKERIJ LAKERVELD

Tel. 03474-1718

LEXMOND

Lakerveld 89

Geopend: zat. 8-17 uur, maandag t/m vrijdag alleen na tel. afspraak.

VERVOLG VAN PAG. 52 GELE INLEGVELLEN:

- L. spiniflora var. violacea (Werdermann) (p. 157)
- L. steinmannii var. brachyantha (Wessner) (p. 129)
- L. steinmannii var. camargoensis (Rausch) (p. 129)
- L. steinmannii var. christinae (Rausch) (p. 129)
- L. steinmannii var. cincinnata (Rausch) (p. 129)
- L. steinmannii var. costata (Werdermann) (p. 129)
- L. steinmannii var. rauschii (Zecher) (p. 129)
- L. thionantha var. aurantiaca (Rausch) (p. 156; inval. Art. 33.2)
- L. thionantha var. brevispina (Ritter) (p. 153)
- L. thionantha var. catamarcencis (Ritter) (p. 156)
- L. thionantha var. chionantha (Spegezzini) (p. 156)
- L. thionantha var. ferrarii (Rausch) (p. 156)
- L. thionantha var. glauca (Ritter) (p. 156)
- L. thionantha var. variiflora (Backeberg) p. 156; inval., gebaseerd op *Acanthocalypium variiflorum* nom. inval. Art. 9.5)
- L. wrightiana var. winteriana (Ritter) (p. 136)

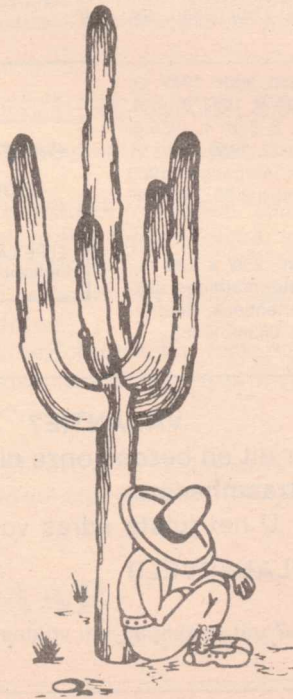
B. Jonkers

BELANGRIJK

BELANGRIJK

OPROEP AAN ALLE LEDEN C.Q. AFDELINGEN.

Het is de bedoeling van Uw bestuur alle leden van **SUCCULENTA** die 25 jaar of langer een zilveren en zij die 40 jaar of langer een gouden draagspeld te doen toekomen. De eersten zijn op de afgelopen alg. ledenvergadering reeds uitgereikt. Wij verzoeken alle leden, liefst in afdelingsverband, die voor 1970 lid zijn geworden, dit op te geven aan M. de Bekker. Dit om eventuele vergissingen te vermijden. U krijgt de draagspeld z.s.m. rechtstreeks of via Uw afdeling toegezonden.

NIEUWBESCHRIJVING

Notocactus rudibuenekeri Abraham spec. nov.

WOLF-REINER ABRAHAM

Corpus solitarium, ad 5 cm diametitur et ad 20 cm longum est tumque fistuliformiter curvatum et basi in terra iacens; epidermis obsolete viridis spinis marginalibus maxime abscondita est.

Costae 25-30, plerumque circiter 26, rotundatae, ad 5 mm altae, rectae ad paulo tortae.

Areolae in sinibus ad 1 mm altis in incremento novo maxime lanatae, rotundae, 3 mm diametientes, 2-4 mm inter se distantes; lana aetate tarde tantum amittitur.

Spinae marginales ad 25, 15-20 mm longae et centrales 4, saepe vix a marginalibus discernendae, longissima ad 35 mm longa, omnes albae, flexibiles, non pungentes, curvatae; in statione et aliquae plantae spinis eburneis ad subbrunneoflavescensibus observari poterant.

Flos 25-30 mm longus et 30-35 mm latus est; pericarpellum 5 mm latum et 4 mm longum **receptaculumque** 7 mm altum, 11 mm latum et infundibuliforme omnino lana alba oblecta sunt; receptaculum squamulis 1,5 mm latis et 4 mm longis flavovirescentibus acumine viridi in quarum axillis ad 3 saetae ad 10 mm longae sunt instructum est; **caverna seminifera** 3,5 mm lata et pariter longa aliquo cordata est placentis parietalibus.

Folia perianthii interiora lanceolata 22 mm longa, ad 5 mm lata, margine undato et acumine evulso sunt; interiora sulphurea sunt.

Stamina usque ad 2 mm sub margine inserta, primaria 4 mm longa et nectarium tenue evolutum circumdantia, secundaria ad 6 mm longa et lacuna ad 1 mm lata a primariis separata; secundaria tantum tactus impatientia sunt; filamenta et antherae sulphureae sunt. **Stylus** 14 mm longus, 1 mm crassus, canaliculatus, flavus ad 11 stigmatibus flavis, 3 mm longis et divaricatis instructus est, pistillum stamina ad 3 mm supereminet.

*Notocactus
rudibuenekeri*
(WRA 355)

Foto van de
auteur

Fructus albescens tomento albo obtectus et paucis saetis albis instructus; in maturitate ad 5-6 mm crassus est et paene pariter longus, tunc in medio ad libram aperitur et grana excidunt, pars granorum vero in parte inferiore fructus quae ut poculum in planta restat et saepe post nonnullos annos demum decidit relinquitur. Fructus unus ad 150-250 grana continet. Flores inodores et steriles sunt.

Semina galeriformia 0,7 mm longa et 0,5 mm lata sunt, testa brunnea tuberculis magnis plus minusve ovoideis, quae in hilum minora fiunt. Cellulae plerumque 6 cellulis aliis circumdantur superficiei tenue punctata; hilum planum est, strophiola crenea et umbilicus ut demersio plana discerni potest; micropyle ut nucamen latum in cuius summo crater parvus est, editus est.

Habitat in orientem Sao Gabriel, Rio Grande do Sul, Brasilia, in altitudine 300 m cum Bromeliaceis in rupibus nudis, partim omnino inviis et in sole pleno. In circuitu maiore *Notocactus ottonis* (Lehm.) Berger ex Backeberg, forma *Notocacti scopae* (Sprengel) Berger ex Backeberg et *Frailea horstii* Buining et Brederoo inveniuntur.

Holotypus depositus est in herbario Universitatis Coloniae Agrippinae sub nr. WRA 355.

Beschrijving:

Lichaam enkelvoudig, tot 5 cm diameter en tot 20 cm lang, dan pijpvormig gekromd en met het onderste gedeelte op de grond liggend; **epidermis** matgroen en overwegend verborgen verborgen achter de randdorens; **ribben** 25-30, meestal rond 26, afgerond, ongeveer 5 mm hoog, recht tot licht gedraaid.

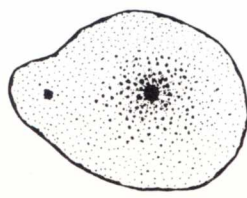
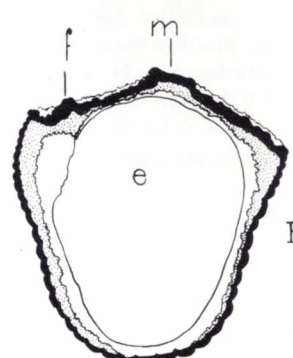
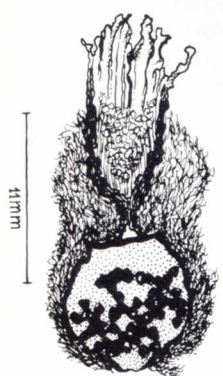
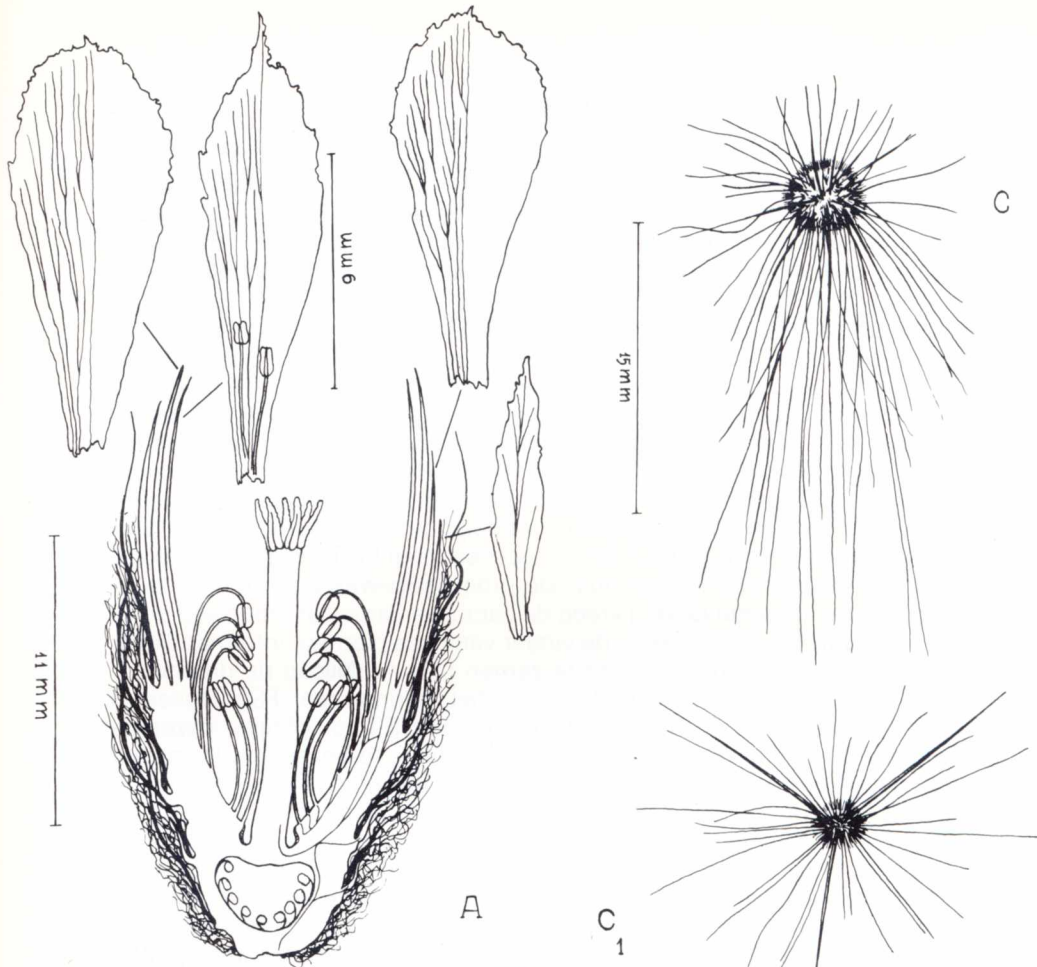
Areolen in ongeveer 1 mm diepe kommetjes, sterk bedekt met wol in de nieuwgroei, rond, 3 mm diameter, 2-4 mm van elkaar verwijderd. De areoolwol verdwijnt slechts langzaam.

Dorens: ongeveer 25 randdorens, 15-20 mm lang, en 4 middendorens, de langste tot 35 mm, dikwijls moeilijk te onderscheiden van de randdorens. Alle dorens wit; op de groeiplaats werden af en toe ook planten aangetroffen met een ivoorkleurige tot licht bruinachtig-gelige bedoorning. Alle dorens buigzaam, niet stekend, gebogen.

Bloemen 25-30 mm lang en 30-35 mm breed. **Receptaculum** bezet met 1,5 mm brede en 4 mm lange, geelgroene schubben met groene punt; in de schuboksels staan ongeveer 3 witte, tot 10 mm lange borstels. Vruchtbeingsel en receptaculum volledig met witte wol bedekt. Receptaculum 7 mm hoog, 11 mm breed, trechtvormig. **Buitenste bloembladen** 20 mm lang en 4 mm breed, groenachtig geel met groenige middenstreep, bladrand gegolfd, uitlopend in een punt. **Binnenste bloembladen** lancetvormig, 22 mm lang en tot 5 mm breed, zwavelgeel, rand gegolfd, punt afgestompt. **Stamper** 14 mm lang, 1 mm dik, gerild, geel; ongeveer 11 gele, 3 mm lange stempellobben, gespreid. De stempel steekt ongeveer 3 mm boven de meeldraden uit. **Meeldraden** ingeplant tot 2 mm onder de zoom; primaire meeldraden 4 mm lang, ze omsluiten een zwak aangezette nektarkamer; secundaire meeldraden tot 6 mm lang, inplantingsruimte tussen primaire en secundaire meeldraden ongeveer 1 mm. De secundaire meeldraden zijn in tegenstelling met de primaire beroeringsgevoelig. Helmdraden en helmknoppen zwavelgeel. **Vruchtbeingsel** 5 mm breed en 4 mm lang; vruchtholte 3,5 mm lang en breed, enigszins hartvormig; zaadknoppen staan wandstandig. De bloemen ruiken niet en zijn zelfsteriel.

Vrucht witachtig, gehuld in witte dons en bezet met enige witte borstelhaaren. Bij rijpheid zijn ze ongeveer 5-6 mm dik en lang, barsten in het midden met een horizontale scheur open waarbij de zaden eruit vallen. Een deel der zaden blijft achter in de onderste helft van de vrucht, die als een beker op de plant blijft en dikwijls eerst na jaren afvalt. Eén vrucht bevat ongeveer 150-250 zaden.

Zaden helmvormig, 0,7 mm lang, 0,5 mm breed, testa bruin met grote, min of meer eivormige knobbels, die naar het hilum toe kleiner worden; een cel is meestal door zes andere cellen omgeven; celoppervlakte bezet met fijne putjes. **Hilum** vlak, strophiola crèmekleurig; **umbilicus** vlak en verzonken, **mi-**

- A = bloem
- B = vrucht in lengterichting doorgesneden
- B1 = zaad, zijaanzicht
- B2 = zaad, doorsnede
- m = micropyle
- f = umbilicus
- e = embryo
- B3 = zaad, hilumaanzicht
- C = volwassen doornareool
- C1 = jong doornareool

Tekeningen: A. J. Brederoo

cropyle een brede punt met op de top een kleine inzinking.

Habitat ten oosten van Sao Gabriel, Rio Grande do Sul, Brazilië. Ze groeien te zamen met Bromeliaceeën op naakte, deels volledig ontoegankelijke rotsen, niet beschermd tegen de zon, op een hoogte van 300 m boven zeeniveau. In de verre omgeving groeien *Notocactus ottonis* (Lehm.) Berger ex Backeberg, een vorm van *Notocactus scopa* (Sprengel) Berger ex Backeberg en *Frailea horstii* Buining et Brederoo.

Holotype gedeponneerd onder nummer WRA 355 in het Succulentarium van de Universiteit van Keulen.

In de jaren zeventig werd door een Westduitse cactuskwekerij een *Notocactus* aangeboden onder de naam "*Notocactus scopa* var. *longispinus* (Ritter)", die tot op heden niet geïdentificeerd kon worden met een beschreven soort. Af en toe werd zelfs betwijfeld of het wel een *Notocactus* betrof en werd de plant als een *Parodia* gezien. Het belangrijkste argument was daarbij, dat deze plant een gele stamper en gele stempel bezit en dat dit niet gewoon zou zijn voor een *Notocactus*. De groeiplaats was onbekend.

In het begin van de jaren tachtig kreeg de cactusverzamelaar Francisco Stockinger van Rudi Werner Büneker, de vinder van deze planten, informatie over de groeiplaats. Stockinger bezocht te zamen met Ari Nilson de groeiplaatsen; de planten werden verzameld onder het veldnummer FS 191 en in 1985 nog eens onder FS 330. In december 1985 had schrijver dezes de gelegenheid te zamen met Ari Nilson de groeiplaats te bezoeken. De aldaar gedane onderzoeken aangevuld met de latere bevindingen aan de planten in cultuur, liggen ten grondslag aan deze publicatie. Daar deze planten oorspronkelijk door Rudi Werner Büneker gevonden werden — en via Eddi Waras naar Europa gestuurd werden — heb ik deze soort naar hem vernoemd. In vele verzamelingen is verder een *Notocactus* spec. *de Brasil* en een *Notocactus* spec. *De Herdt* aanwezig, die beide ook tot deze soort kunnen behoren. Onder de laatste naam is evenwel ook een *Wigginsia* in omloop. *Notocactus rudibuenekeri* onderscheidt zich van *N. scopa* (Sprengel) Berger ex Backeberg door haar totaal witte bedoorning (*N. scopa* var. *marchesii* n.n. heeft ook een totaal witte bedoorning, maar spruit sterk, in tegenstelling tot de niet-spruitende *N. rudibuenekeri*), de groenachtige gele petalen, de zuiver gele stamper en de witte wol op het receptaculum. Verder zijn de bloemen van deze soort kleiner dan die van *N. scopa* en zijn de inplantingen van de primaire en secundaire meeldraden in tegenstelling tot die bij *N. scopa* duidelijk van elkaar gescheiden.

De rechtvaardiging om dit taxon als een eigen soort aan te duiden ligt ten dele in de afwijkingen in habitus en bloembouw, maar vooral in het feit dat ongeveer 2 km van de groeiplaatsen (tot op heden zijn 3 onderling goed van elkaar gescheiden vindplaatsen bekend) planten gevonden werden, die zonder twijfel vormen of op zijn hoogst variëteiten van *N. scopa* zijn. Ondanks deze nabijheid treedt geen vermenging op tussen beide soorten, alhoewel een plant gevonden werd die vanwege licht rose middendorens in de nieuwgroei, bruine receptaculumwol en een rode stamper aangezien kan worden als een hybride tussen beide soorten.

Notocactus rudibuenekeri behoort samen met *N. sucineus* Ritter en *N. neobuenekeri* Ritter tot de verwantschapsgroep rond *N. scopa*, een groep die zich o.a. kenmerkt door de karakteristieke vruchtvorming. De vruchten openen zich horizontaal in het onderste derde deel, waarbij de bekervormige vruchtresten dikwijls jarenlang aan de planten blijven zitten als een soort van jaarringen.

Tabel

Vergelijkingstabel tussen *Notocactus scopa* (Sprengel) Berger ex Backeberg var. *scopa* en *N. rudibueneri* Abraham.

	<i>N. scopa</i> var. <i>scopa</i>	<i>N. rudibueneri</i>
Lichaam	meestal enkelvoudig tot 50 cm lang, 8-10 cm dik	enkelvoudig tot 20 cm lang, 5 cm dik
Epidermis	groen tot donkergroen	donkergroen tot blauwgroen
Ribben	30-35 (Krainz)*	25-30
gemiddeld	27	26
Randdorens	tot 40	ongeveer 25
Middendorens	3-4	4
	alle even lang roodachtig tot zwartrood	alle even lang, wit bij uitzondering ivoorkleurig
Bloemen	40 mm breed	30-35 mm breed
petalen	zwavelgeel	groenachtig geel tot zwavelgeel
stijl	rood	geel
stempel	rood	geel
receptacu- lumwol	bruin	wit
Vrucht	rose	witachtig

* Uit eigen onderzoeken aan *N. scopa* var. *scopa* op de groeiplaatsen bij Piriapolis (WRA 1), Maldonado (WRA 17) en Minas (WRA 160) komt een ribbenaantal van 23-27-30 naar voren.

N. rudibueneri geeft geen bijzondere problemen in de cultuur. De zaailingen blijven het eerste jaar nogal klein en kunnen in de winter beter niet helemaal droog gehouden worden. De planten vragen een goed doorlatend, zwak zuur substraat, een zonnige plaats en normale watergiften in de zomer. In de winter droog houden bij een minimumtemperatuur van 5 °C. Ze bloeien in mei-juni. Enten is niet nodig, maar indien toch gewenst dan op niet-jagende onderstammen om zodoende de gedrongen vorm te behouden.

Beschreibung

Körper solitär, bis 5 cm Durchmesser und bis zu 20 cm lang, dann pfeifenförmig gekrümmt und mit der Basis auf der Erde liegend. Epidermis mattgrün und stark von den Randdornen verborgen; 25-30 Rippen, meist um 26; Rippen gerundet, etwa 5 mm hoch, gerade bis leicht gedreht verlaufend. Die Areolen sitzen in etwa 1 mm tiefen Einbuchtungen, sind im Neutrieb stark bewollt, rund, 3 mm Durchmesser, 2-4 mm von einander entfernt. Die Areolenwolle verliert sich im Alter nur langsam. Dornen: Etwa 25 Randdornen, 15-20 mm lang, und 4 Mitteldornen, oft schwer von den Randdornen zu unterscheiden, der längste bis 35 mm lang, alle weiß gefärbt, am Standort wurden vereinzelt aber auch Pflanzen mit elfenbeinfarbenen bis hell bräunlich-gelben Dornen beobachtet. Alle Dornen biegsam, nicht stechend, verbogen. Blüte: 25-30 mm lang, 30-35 mm breit; Receptaculum mit 1,5 mm breiten und 4 mm langen gelblich-grünen Schuppen mit grüner Spitze; aus deren Achseln etwa 3 weiße bis 10 mm lange Borsten. Fruchtknoten und Receptaculum völlig in weiße Wolle eingehüllt. Receptaculum 7 mm hoch, 11 mm breit, trichterförmig. Äußere Blütenblätter 20 mm lang, 4 mm breit, grünlich-gelb, Blattrand gewellt mit grünlichem Mittelnerv, gespitzt. Innere Blütenblätter lanzettlich, 22 mm lang, bis 5 mm breit, Rand gewellt, Spitze ausgerissen; innere Blütenblätter schwefelgelb. Griffel 14 mm lang, 1 mm dick, geriffelt, gelb, etwa 11 gelbe, 3 mm lange Narbenlappen, spreizend; der Stempel überragt die Staubblätter um etwa 3 mm. Staubfäden bis 2 mm unter den Saum inseriert, die primären 4 mm lang, umschließen eine schwach ausgeprägte Nektar-rinne, die sekundären bis 6 mm lang, von den primären durch eine etwa 1 mm breite Insertionslücke getrennt; sie sind im Gegensatz zu den primären Staubblätter berührungsempfindlich; Filamente und Staubbeutel schwefelgelb. Fruchtknoten 5 mm breit, 4 mm lang, Fruchthöhle

3,5 mm breed und ebenso lang, leicht herzförmig; die Samenanlagen sind parietal. Die Blüten sind geruchlos und selbststeril. Die Frucht ist weißlich, eingehüllt in weißen Flaum und umgeben von einigen weißen Borsten. Sie wird bei der Reife etwa 5-6 mm dick und etwa ebenso lang, platzt in der Mitte in einem horizontalen Riß auf und die Samen fallen heraus. Ein Teil der Samen aber bleibt in der unteren Hälfte der Frucht liegen, die wie ein Becher auf der Pflanze verbleibt und oft erst nach Jahren abfällt. Eine Frucht enthält etwa 150-250 Samen. Samen helmförmig, 0,7 mm lang, 0,5 mm breit, Testa braun mit großen ± eiförmigen Warzen, die zum Hilum kleiner werden, Zellen meist von sechs weiteren Zellen umgeben, Zelloberfläche fein punktiert; das Hilum ist flach, die Strophiola cremefarben und der Umbilicus als flache Einsenkung zu erkennen, während die Mikropyle als breiter Zapfen erhaben ist, der oben einen kleinen Krater trägt.

Habitat östlich von Sao Gabriel, Rio Grande do Sul, Brasilien, in einer Höhe von 300 m über m.N. zusammen mit Bromeliaceen auf nackten, teilweise völlig unzugänglichen Felsen in voller Sonne. In der weiteren Umgebung finden sich *Notocactus ottonis* (Lehm.) Berger ex Backeberg, eine Form von *Notocactus scopa* (Sprengel) Berger ex Backeberg und *Frailea horstii* Bunting et Brederoo.

Sandweg 2, D 3171 Hillerse

Latijnse diagnose: Joseph Theunissen

Vertaling: Ludwig Bercht

* *
*

Kunstmatige verlichting tijdens het kiem- en eerste groeiproces

C. VAN OEVEREN

De meeste liefhebbers zijn bereid te zaaien in het gunstigste seizoen waar- bij gebruik gemaakt kan worden van het natuurlijke licht en de dito warmte. Anderen zaaien met gebruik van kunstmatige warmte of lampen, of beide. Voor deze laatsten is er nieuws.

Er kunnen allerlei redenen zijn om binnenshuis te zaaien. De belangrijkste is allicht: het ontbreken van een kweekmogelijkheid buitenshuis, maar een ander motief om binnenshuis te zaaien is de permanente aanwezigheid van een of meer warmtebronnen in huis die een deel van het probleem al kunnen oplossen.

De belangrijkste kiem- en groeifactoren zijn vochtigheid, temperatuur en licht, waarvan in de cultuur de eerste nooit een probleem betekent. Zaait men buitenshuis, dan is bovendien het licht voldoende aanwezig en moet eventueel alleen voor een verhoging van de temperatuur worden gezorgd. Zaait men binnenshuis, dan is speciaal gedurende het stookseizoen de gewenste warmte zoal niet overal, dan toch op verscheidene plaatsen voorhanden. Als nu daar voldoende licht gebracht kon worden!

Natuurlijk is deze materie al geheel uitgezocht, zodat het technisch zeker mogelijk is binnenshuis een cactusverzameling voldoende te belichten, alsook in een dergelijk vertrek te zaaien. Alléén: de nodige investeringen en het stroomverbruik zijn niet gering. Onderzocht werd wat binnenshuis mogelijk is op de kleinste schaal.

Allereerst valt op, dat bij het zaaien de traditionele gloeilampen als verlichtingsbron niet goed bruikbaar zijn: voorzover ze al voldoende licht geven, dichtbij het zaaiooppervlak gemonteerd, stralen ze een aanzienlijke en ongewenste bovenwarmte uit. Bovendien is het stroomverbruik vrij hoog en kan de lichtkleur problemen met zich meebrengen. De stroombesparende SL-lampen die gaandeweg in het huishouden de plaats van de gloeilampen innemen geven voor ons doel onvoldoende licht. TL-buizen zijn een mogelijkheid. Volgens bij Philips gemaakte berekeningen moet worden uitgegaan

van een gewenste verlichtingssterkte van 8.000 tot 10.000 Lux. Op de kleinste met TL-verlichting mogelijke schaal leidt dit tot de noodzaak van een installatie van vier traditionele TL-buizen van elk 36 W. Hiervoor heeft u dan een flinke nuttige zaaioppervlakte van 1,30 m bij 0,60 m, hetgeen voor sommigen interessant kan zijn, maar ons veel te groot was. Het verbruik is dan 114 Wh. De montage met voorschakelapparaten is bovendien niet iedereen gegeven.

De laatste mogelijkheid bestaat sinds enige maanden: in het najaar van 1987 bracht Philips de SL'R 18W "Agro" lamp op de markt, die bedoeld is voor fotoperiodieke belichting in de tuinbouw (belichten om de dag te verlengen en daarmee de bloeitijd te beïnvloeden). Het is net als de genoemde SL-lamp een compacte fluorescerende lichtbron, ditmaal bolronde. De lamp geeft geen storende warmte af, is voorzien van een inwendige reflectielaag en past in een normale gloeilampfitting. Volgens de documentatie is het spectrum van de lamp optimaal samengesteld om strekking der zaailingen tegen te gaan.

De nieuwe lamp is ontwikkeld om in de glastuinbouw de gloeilamp te vervangen. Het stroomverbruik bedraagt nl. slechts 18 Wh en hij kan qua lichtopbrengst een 150 W lamp vervangen. Gaat het in de tuinbouw om bijverlichting, dus gebruik naast het natuurlijke licht, wij hebben de lamp getest als enige lichtbron bij het zaaien.

Het blijkt mogelijk, maar ook nodig, de lamp kort boven het zaaioppervlak te monteren, zodat de nuttige oppervlakte onder de lamp beperkt is. Maar deze blijft groot genoeg om er midden in de winter binnenshuis plezier aan te beleven!

Onze proefnemingen vonden plaats in een kleine kelderruimte die voor het natuurlijke licht niet toegankelijk is. De gewenste temperatuur (gemiddeld 15 °C) werd voor de gehele ruimte geleverd door de kachel van de centrale verwarming. Een twintigtal potjes (5,5 cm) met zaden en gehuld in een gesloten plastic zakje werd geplaatst ongeveer 15 cm onder een SL'R 18W "Agro" lamp, die dagelijks gedurende 14 uur brandde. Het experiment is onder dezelfde omstandigheden enkele malen herhaald met cactus- en vetplantzaden van verscheidene geslachten, telkens gedurende een maand tot 6 weken. Het resultaat is alleszins presentabel. Er trad bij verreweg de meeste soorten geen strekking op, bij enkele (*Turbinicarpus*) een strekking die naar verwachting bij overgewenning naar natuurlijk licht zal verdwijnen.

Gezien het feit dat de lamp pas sinds kort verkrijgbaar is, is het nu nog te vroeg om alle mogelijkheden voor de hobby te overzien. Evenmin kan iets worden meegedeeld over de vraag, hoe lang zaailingen het in de geschetste omstandigheden uithouden. Na de eerste weken wordt de lichtbehoefte allengs groter.

Bij deze proeven brandde het licht vanaf het zaaien, dus ook tijdens de kiemfase, hoewel het onduidelijk is of het licht hierbij gewenst, noodzakelijk of overbodig is. Door de grote variatie in de gezaaide geslachten gebeurde de ontkieming uiteraard niet gelijktijdig, zodat een andere methode niet goed mogelijk was.

Voorlopig is de indruk dat de techniek ons met dit nieuwe produkt nieuwe mogelijkheden heeft geschonken, speciaal voor de liefhebbers zonder "buitengebeuren": De prijs van de lamp is ongeveer f 55,- (Bfr. 1.000). Combinatie met een tijdschakelaar is natuurlijk mogelijk, en aanbevolen.

Mammillaria lenta Brandegees

A.B. PULLEN

De afgebeelde plant heeft een doorsnede van 4 cm bij een hoogte van 2 cm. De foto werd in de zomer van 1986 gemaakt. Dit exemplaar is het grootste uit een zaaisel van 1981. Uit deze gegevens kunt U terecht concluderen, dat wij hier met een langzame groeier te maken hebben.

Het gehele plantelichaam is overdekt met een dichte, witte bedoorning. Elk areool draagt 30-40 dunne randdoorns. Een middendoorn ontbreekt. Deze soort heeft een dikke, peenachtige wortel. De bloemen hebben een diameter van ongeveer 3 cm, ze zijn wit van kleur, soms voorzien van een roze middenstreep. De vrucht is een rode bes; de zaden zijn zwart.

In het systeem van Hunt behoort *M. lenta*, samen met *M. aureilanata* en *M. herrerae*, tot de *M. lenta*-groep uit de serie **Lasiacanthae**.

In cultuur kunnen het lastige planten zijn. Een grof, mineraal, goeddrainend grondmengsel lijkt mij aanbevelenswaard. Rondom de altijd gevoelige wortelhals dient men een laag grof materiaal, zoals grind, steenslag, bims of hydrokorrel aan te brengen. In de zomer moet men matig watergeven, met redelijke tussenpozen. Gezien het uiterlijk heeft deze soort veel licht nodig. De overwintering dient koel en droog te geschieden.

M. lenta is afkomstig uit de Mexicaanse deelstaat Coahuila.

Ondanks de misschien wat lastige cultuur kan ik u deze fantastisch mooie cactus van harte aanbevelen. Wat extra aandacht is hij zeker waard.

NIEUWBESCHRIJVING

X *Nopalxalis Sueplie*, een nieuw hybridegeslacht

FRANK SÜPPLIE

Een nieuw geslacht voor intergenerische kruisingen tussen planten van het geslacht *Nopalxochia* en *Rhipsalis*.

De planten hebben eigenschappen van beide ouders, waarbij de groeiwijze het meest die van *Nopalxochia* benadert. De takken zijn donkergroen, 20-40 mm breed en tot 300 mm en meer lang. De areolen zijn bezet met korte, tot 8 mm lange doorntjes. De bloemen zijn in verhouding klein, gekleurd en gaan overdag open; ze zijn stervormig, de petalen hebben een spitse punt en spreiden zich.

X *Nopalxalis "Naranja" Sueplie*

Deze plant is een multihybride tussen enerzijds *Nopalxochia ackermannii* x *phyllantoides* en anderzijds *Rhipsalis monacantha*. De bloemen zijn in verhouding klein, tot 50 mm diameter, de petalen zijn oranje, 4-10 mm breed en tot 20-30 mm lang; de bloemen openen overdag.

X *Nopalxalis Sueplie*

Genus novum hybridarum intergenericarum inter plantas generis *Nopalxochiae* generisque *Rhipsalidis*.

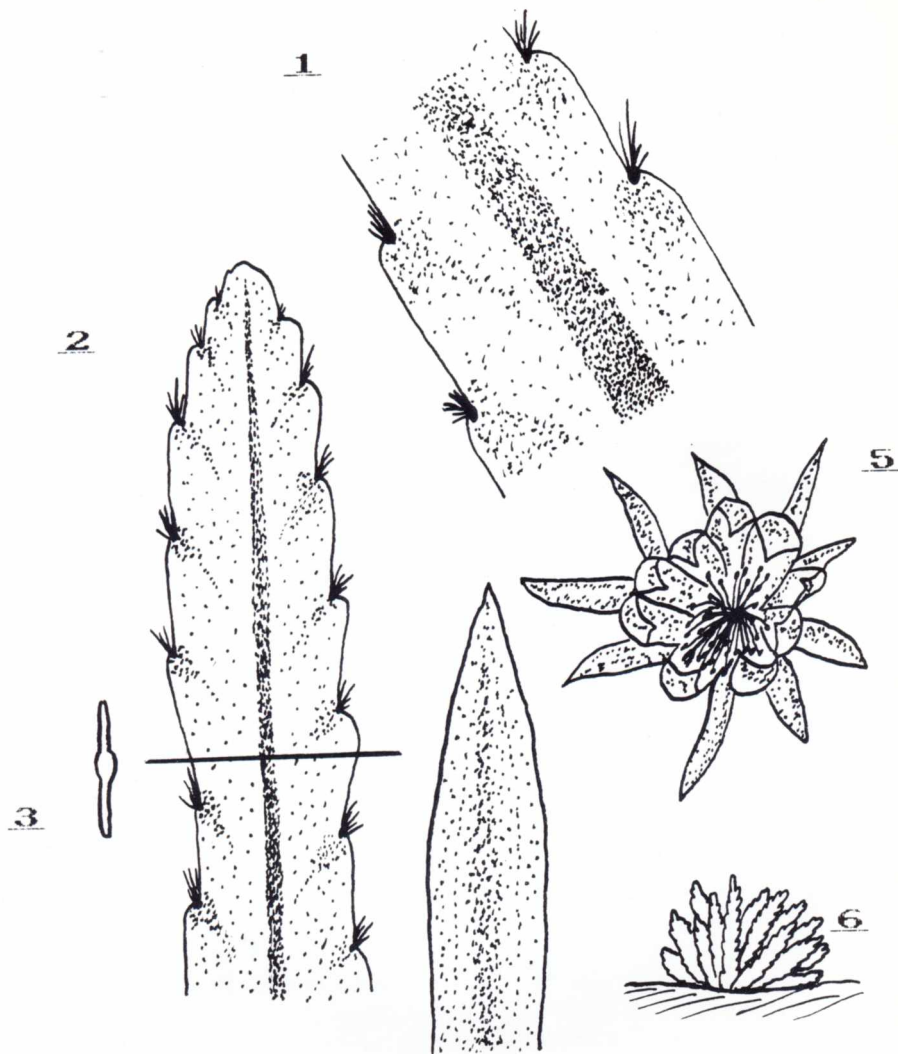
Plantis signa amborum parentum sunt, incremento maxime generi *Nopalxochiae* simili. Rami perviridis 20-40 mm lati et ad 300 mm vel plus longi sunt. Areolae spinulis brevibus ad 8 mm longis instructae sunt. Flores pro rata parte parvi sunt, ad 50 mm diametientes et interdiu aperientes; stellares sunt petalibus cuspidatis et pendentibus.

X *Nopalxalis "Naranja" Sueplie*

Haec planta multihybrida est inter et *Nopalxochiam ackermannii* x *phyllantoides* et *Rhipsalidem monacantham*. Flores pro rata parte parvi sunt, ad 50 mm diametientes, petalibus aurantiacis, 4-10 mm latis et ad 20-30 mm longis, interdiu aperientibus.

Intergenerische kruisingen tussen *Nopalxochia* en *Rhipsalis* waren tot op heden niet bekend. In 1984 lukte het mij voor de eerste keer een hybride van *N. ackermannii* x *phyllantoides* te bestuiven met *Rhipsalis monacantha*.

Voordat de bloem werd bestoven, werden eerst de nog in onrijpe toestand verkerende meeldraden verwijderd zodat er geen zelfbestuiving plaats kon vinden. Daarna werd de bloem bestoven en zorgvuldig afgedekt zodat geen andere kruisbestuiving mogelijk was. Het zaad dat gewonnen werd bleek kiemkrachtig te zijn en werd direkt na rijpheid, in 1985, uitgezaaid. Als jonge zaailingen kenmerkten de planten zich door een typische *Nopalxochia*-groei. Eén zaailing werd geënt op een *Opuntia*-onderstam en groeide zeer voorspoedig. Reeds in 1986 had de plant een omvang bereikt van 5 takken, elk van ongeveer 300 mm. In datzelfde jaar bloeide de plant voor het eerst. Het is onjuist een beschrijving te baseren op de eerste bloei omdat deze nog wel eens kan afwijken van de latere bloei. Een tweede bloei moest worden afgewacht. Deze kwam in juli 1987. De bloemen waren in verhouding klein en hadden oranje petalen. Deze zaailing werd de fantasienaam "Naranja" gegeven. Andere zaailingen uit dit zaaisel zijn nog niet beschreven. "Naranja" werd in het begin van 1988 van de entstam afgehaald en groeit nu verder op eigen wortel.

1. Tak, werkelijke afmeting
2. Tak, werkelijke afmeting
3. Takdoorsnede
4. Bloempetaal, enorm vergroot
5. Bloem, werkelijke afmeting, nog niet geheel geopend
6. Groeiwijze X Nopalxalis "Naranja"

Tekeningen: Frank Süplie

Typemateriaal van X Nopalxalis "Naranja" is aanwezig in het privé-herbarium van de auteur onder het nummer F.A.S. 87-053. De hier beschreven hybride is iets moeilijk in cultuur en verdraagt geen temperaturen beneden de 15 °C in de winter. Ondanks dit is de plant een goede groeier en bloeier bij een goede behandeling.

Latijnse diagnose: Drs. J. Theunissen

Weg langs het kerkhof 1, 6045 AN Roermond

TIJDSCHRIFTEN

Mitteilungsblatt des Arbeitskreises für Mammillarienfreunde, jaargang 11 (1987).

Nr. 1. H. Rogozinski is toe aan zijn zesde bijdrage over *Mammillaria gasseriana*. R. Wolf bericht over zijn waarnemingen op de groeiplaats van *M. schumannii*. K. Schuhr koos dezelfde plant als onderwerp voor zijn artikel. Dezelfde schrijver geeft een geschreven portret van de in 1986 overleden Mammillaria-kenner Robert Craig. Van het artikel over de problemen m.b.t. de Mammillaria-taxonomie volgens D. Hunt is deel 3 afgedrukt. L. Ramakers vraagt aandacht voor *M. polythele*. Het laatste deel van de veldnummerlijst van Lau wordt gepresenteerd.

Nr. 2. R. Rogozinski is toe aan de zevende aflevering over zijn vindplaatservaringen rond *Mammillaria gasseriana*. H.J. Dittberner geeft commentaar op de door Hunt gewijzigde Mammillaria-taxonomie. M. Fiedler gaat nader in op de verdiensten van vroegere cactus-kenners en hun pennevruchten. In dit nummer is opgenomen een lijst van de hand van U. Eggli met Mammillarianamen van Backeberg, welke als verworpen dienen te worden beschouwd. D. Appenzeller bericht over de Pedegralvorm van *M. haageana*, die onlangs door Sanchez-Mejorada werd beschreven als *M. sanangelensis*. W. Niemeijer beschouwt *M. teotihuacana*. In de discussiebijdragerubriek gaat K.-J. Wichman verder in op de vraag, wat *M. apanensis* voorstelt. In een eerste aflevering bespreekt A. Lau de variëteiten en vormen van *M. glassii*; deze serie verscheen eerder in Cactus & Succulent Journal (U.S.).

Nr. 3. Met aflevering 8 is een einde gekomen aan het interessante artikel over *M. gasseriana* van de hand van H. Rogozinski naar aanleiding van zijn bezoeken aan het gebied rond de Rio Nazas; in deze aflevering worden *M. gasseriana* Boed. en *M. viescensis n.n.* uitvoerig met elkaar vergeleken. D. Appenzeller vraagt zich af wat de benaming *Mammillaria Hillerae* voorstelt. Fouten in het nieuwe boek van Reppenhagen worden in dit nummer rechtgezet, waaronder een index. W. Niemeijer vraagt zich af of *M. subtilis* een synoniem is van *M. pilispina*. De tweede aflevering van Lau's artikel over *M. glassii* wordt afgedrukt. W. Blum behandelt *M. gaessii* en *M. santacalarensis*.

Nr. 4. Van de tiende, jaarlijkse bijeenkomst geeft H. Rogozinski een uitvoerige nabespreking. Een reisverslag ditmaal van F. Wolf, waarbij *M. polyedra* centraal staat. J. Pilbeam wijdt een artikel aan de Mammillaria-barbata-groep. M. Lieske schrijft een kort artikel over *M. hernandezii*. B. Lau bespreekt de nieuwe variëteiten en vormen van *Mammillaria glassii*. Het reeds in Succulenta verschenen artikel van de hand van H. Rogozinski over *M. candida* beleeft zijn eerste aflevering.

Nr. 5. F. Wolf bezocht de groeiplaats van *M. huitzilopochtli* en bericht daarover. Over de taxonomie van het geslacht Mammillaria schrijft L. Newton. Het artikel over *M. candida* wordt beëindigd. J. Pilbeam bespreekt de dichtbedoornde soorten uit de *Polyacanthae*-reeks. Verder is opgenomen een aanpassingslijst nr. 3 m.b.t. de Reppenhagennummers. Van Th. Neutelings verschijnt deel 1 over het *M. mazatlanensis/occidentalis*-complex, overgenomen uit Succulenta 1983. H. Hilgert maakt kritische aantekeningen bij natuur- en soortenbescherming. W. Blum vraagt aandacht voor *M. neopalmeri*. O. Appenzeller bericht van Siamese tweelingen bij zaailingen van Mammillaria's.

Nr. 6. H. Muller geeft een reisverslag en vraagt zich daarin onder meer af of er sprake is van een soort symbiose (= samenleving) tussen *Ferocactussen* en *Mammillaria's*. Aanpassingslijst nr. 4 wordt afgedrukt van de veldnummerlijsten van Reppenhagen als gevolg van de door hem beschreven nieuwe soorten en combinaties. Th. Neutelings vervolgt zijn artikel over het *M. mazatlanensis/occidentalis*-complex. W. Reppenhagen geeft de nieuwbeschrijving van *M. freudenbergii*, volgens de auteur nauw verwant met *M. parrasensis*, ook door hem in 1987 als een nieuwe soort beschreven. J. Pilbeam besteedt aandacht aan *M. elongata* en *M. echinaria*. Het recente boek van Reppenhagen is onderwerp van een reactie van H. Regnat. O. Appenzeller behandelt de nieuwe soorten en variëteiten welke door Reppenhagen onlangs beschreven werden. Voor *M. theresae* wordt door W. Blum attentie gevraagd, hetgeen hij ook doet voor *M. heidiae* en *M. zephyranthoides*.

British Cactus & Succulent Journal, jaargang 5 (1987)

Nr. 1. Over de merkwaardige soort *Haworthia bruynsii* bericht D. Cumming. Ph. Hughes brengt *Turbinicarpus schmiedickeanus* var. *dickisoniae* voor het voetlicht. G. Rowley bericht over de cultuur van caudiforme planten in Tsjechoslowakije, J. Toleda gaat nader in op *Escobaria cubensis*. W. Tjaden draagt de lezers met behulp van een foto en bijbehorend artikelteje of een bepaalde vetplant *X Sedevera* zou kunnen voorstellen. J. Betteley gaat in op de voedingsaspecten van diverse stoffen. M. Bayer is toe aan deel 6 over het geslacht *Haworthia*, deze keer vooral over *Haworthia maculata*. Een korte bijdrage over *Echinocereus ferreirianus* is van de hand van F. Muse. G. Rowley schrijft over een 'rattestaart' met een kronkel: *Aporocactus flagelliformis*. E. Putnam behandelt een paar *Euphorbia*-soorten. J. Pilbeam breekt een lans voor de bloeiende pracht van *Opuntia's*. B. Zonneveld presenteert een ongebruikelijke hybride: *X Graptophytum 'Anita'*. D. Speirs wijdt een pagina aan *Aloe*. Hoe succulenten in Australië een brand overleefden, brengen F. en B. Reay onder woorden; foto's ondersteunen dit artikel.

Nr. 2. M. Bayliss geeft een wetenschappelijke bijdrage over het alkaloïde mescaline. C. Rodger-son schrijft over *Crassula barklyi*. J. Pilbeam breekt een lans voor *Coryphantha's* en plaatst daarbij een vijftal mooie zwartwit foto's. J. Mullard doet uit de doeken hoe je een cactussen- en

vetplantenverzameling kunt opzetten. Een kort artikel over *Anacampseros alstonii* brengt C. Rodgerson. T. Smale geeft de lezer veel wetenswaardigheden over het kweken van *Conophytums*. Over het bloeiproces van *Didieria trollii* bericht J. Smeaton. E. Putnam wijdt een klein artikel aan *Tephrocactus articulatus* var. *syringacanthus*. Over bekende cactusverzamelingen, zoals in Frankfurt en in Zürich, bericht L. Bustard. Een historische notitie over de crabcactus geeft W. Tjaden. *Maughaniella luckhoffii* werd als kort onderwerp door M. Stansbie gekozen. P. Nance behandelt een aantal winterharde cactussen. Voor *Pedilanthus macrocarpus* wordt door S. Barker-Fricker aandacht gevraagd.

Nr. 3. M. Hunter vraagt aandacht voor de succulenten van het centrale-kustgebied van Californië. W. Keen brengt een korte notitie over *Opuntia lagopus*. C. Wolters koos als onderwerp *Gymnocalycium multiflorum*. S. Barker bespreekt *Ancistrocactus tobuschii*. L. Bustard bezoekt de succulentverzamelingen van München en van Wenen en bericht daarover. R. Stephenson behandelt een viertal succulenten. M. Roberts schrijft over zijn kweekervaringen met *Sedums* en hybriden ervan. B. Keen geeft een analyse welk soort artikelen in dit kwartaalblad het meest populair zijn. Over de eerste *Agave* in Europese cultuur bericht G. Sydow. Voor *Euphorbia horrida* vraagt E. Putnam aandacht. Hoe een databank voor succulenten opgezet kan worden, beschrijft S. Walton. Over wat er zoal kan gebeuren, als men een *Echinopsis calochlora* op een *Echinocactus grusonii* ent, berichten A. Sharga en M. Kazmi.

Nr. 4. Het nummer vangt aan met een uitvoerig artikel over de nationale conventie en show in 1987. J. McLay geeft tips voor een kaartsysteem. S. Barker brengt een kort artikel over *Opuntia leptocaulis* en E. Putman over *Ariocarpus retusus*. U. Bernhard was op de groeiplaats van *Astrophytum coahuilense*, en bericht daarover. Over veranderingen in de CITES-reglementen berichten S. Knees en N. Taylor.

Theo Neutelings

Aloe, jaargang 23 (1986)

Nr. 1 Alleen de kaft van dit tijdschrift maakt een abonnement al de moeite waard; ditmaal siert *Pachypodium lealii* de voor- en de achterkant. Deze aflevering is opgedragen aan de bekende botanicus Harry Hall die op 18 februari 1986 overleed. De vaste rubrieken ontbreken ook ditmaal niet: het reisverslag van D. S. Hardy over Madagascar en Philatetica Succulenta. De korte artikelen, vergezeld van kleurenfoto's gaan over *Whitesloanea crassa* (John Lavranos), *Trichocaulon cactiforme* (D.T. Cole), *Echinocactus horizonthalonius* (P.D. Brink), *Ophthalmophyllum praesectum* (Nico Sauer) en *Copiapoa barquitisensis* (A. de Lange). Met name het eerste artikel is zeer waardevol omdat dit de eerste gepubliceerde kleurenfoto van deze uiterst zeldzame *Stapelieae* geeft. Peter Bruyns gaat in op *Crassula rupestris* ssp. *marnierana* en geeft veel ecologische gegevens over deze soort. Tenslotte geeft Howard Gie een verslag van een bezoek aan de Karoo Gardens.

Nr. 2 —

Nr. 3 De voorplaat is een prachtige opname van *Aloe pillansii*. Bruyns bericht over een afwijkende bloem van *Stapeliopsis saxatilis*. Hardy vervolgt het verslag van zijn Madagascar-reis. Hammer gaat in op *Conophytum pellucidum*. Enkele korte artikelen gaan over *Echinocereus reichenbachii*, *Ophthalmophyllum noctiflorum*, *Astrophytum myriostigma*, *Nopalea's* op postzegels, *Neohenricia sibbettii*, winterharde Afrikaanse succulenten, kopermenigvuldiging bij *Lithops* en een Lithops met 296 hoofdjes en een diameter van 240 mm. Hardy vertelt over planten in de Namib-woestijn. De achterplaat is een afbeelding van *Aloe claviiflora*.

Nr. 4 Foto's van *Aloe lineata* en *A. dichotoma* sieren de omslag. Hardy gaat verder over Madagascar. Gie doet verslag van zijn reis naar de Klein Swartberge. Hardy had nog een stukje over de Namib. Cole beklom de Brandberg en vertelt van zijn vondsten. In de filatelie-hoek deze keer *Opuntia's* op postzegels. Korte artikelen belichten *Turbinicarpus*, *Euphorbia meloformis* en *Aloe pratensis*.

Cees Boele en Ludwig Bercht

INHOUD

Phyllo-sofie - P. van Veen	122
Plantportret van <i>Ferocactus townsendianus</i> - C. Wolters	123
<i>Mammillaria blossfeldiana</i> - J. Pilbeam	125
Het zaaien van mesems - A. de Vries	126
Parodia's in Noord-Argentinië. Expedities van het echtpaar Piltz tussen 1976 en 1980 (II) - W. Weskamp	127
Uw reactie gevraagd - A. Goossens	131
X <i>Sedeveria</i> : <i>Sedum morganianum</i> x <i>Echeveria ehrenbergii</i> - W. Sterk	132
Nieuwbeschrijving: <i>Notocactus rudibuenekeri</i> - W.-R. Abraham	133
Kunstmatige verlichting tijdens het kiem- en eerste groeiproces - C. van Oeveren	138
<i>Mammillaria lenta</i> - A. Pullen	140
Nieuwbeschrijving: X <i>Nopalxalia</i> , een nieuw hybridegeslacht - F. Süpple	141
Tijdschriften - Th. Neutelings, C. Boele en L. Bercht	143